

Yohi-Prāpti

Introduction

Yohi-prāpti is a Veda-lakṣaṇa text belonging to the Taittirīya-śākhā of Kṛṣṇa-yajurveda. The text deals with the accents of verbs in the Taittirīya-saṁhitā. It answers the question if a verb is accented or unaccented by mentioning special verbs, rules and exceptions. A verb is called accented when one syllable of the verb possesses the udātta accent. In an unaccented verb all syllables are anudātta. The topic of accentuation of verbs belongs to Vedic grammar (see Appendix: Accents of Verbs in Vedic Grammar).

For more information about the text and commentary see Final Notes at the end of the document.

Text with Translation and Commentary

Verse 1

śrīmadgaṇeśaṁ praṇipatya devān śrīsūryanārāyaṇasuprasādāt |
vakṣye kriyāyā svaralakṣaṇaṁ tadyaddhomakanyāpurasūribhaṭṭaḥ ||

After bowing respectfully to Śrī Gaṇeśa and the Devas by the grace of Śrī Sūryanārāyaṇa I, Sūribhaṭṭa from Homakanyāpura, will speak about the accents of verbs.

Verse 2.1

tasmāc-catvāri-paraś ced aharac cādyudāttavān |

aharat followed by tasmāt or catvāri has the udātta on the first syllable.

aharat + tasmāt

१ । वरम् । वृणे । मयि । एव । सता । उभयेन । भुनज्जध्वे । इति । २ । तत् । गोः । एति ।

अहरत् ! । ३ । तस्मात् । गवि । सता । उभयेन । भुञ्जते । 2.5.2.7

'Let me choose a boon; ye shall feed off both when they are in me.' The cow brought the (brilliance); therefore they feed off both things that are in the cow.

aharat + catvāri

सा । सोमम् । च । एति । अहरत् । चत्वारि । च । अख्यराणि । । ४ । सा । अष्टाख्यरेत्यष्टा-अख्यरा
। समिति । अपद्यत् । 6.1.6.3

The Gayatri brought back the Soma and the four syllables, and so became of eight syllables.

(तृतीयस्याम् । इतः । दिवि । सोमः । आसीत् । गायत्री । एति । अहरत् । तस्य । 3.5.7.1)

Soma was in the third sky from hence; the Gayatri fetched it.

Verse 2.2

prāyacchat trir-yavam-tasmāt-tasmai tvaiṣa-paras tv asi ||

If prāyacchat is followed by triḥ, yavam, tasmāt, tasmai tvā, or eṣa which are not before a word beginning with s then the verb ayacchat has the udātta on the first syllable.

prāyacchat + triḥ

यत् । त्रिः । प्रेति । अयच्छत् ! । त्रिः । प्रत्यगृह्णादिति प्रति-अगृह्णात् । तत् । त्रिधातोरिति त्रि-धातोः ।

त्रिधातुबमिति त्रिधातु-बम् 2.4.12.7

In that thrice he gave and thrice he accepted, that is the reason of the threefold character of the threefold.

prāyacchat + yavam

स रसमहं वसन्ताय प्रायच्छत् [37]:

सः । रसम् । अहं । वसन्ताय । प्रेति । अयच्छत् ! । [37] 1 । यवम् । ग्रीष्माय । ओषधीः ।

वज्राभ्यः । ब्रीहीन् । शरदे । माषतिलाविति माष-तिलौ । हेमन्तशिशिराभ्यामिति हेमन्त-शिशिराभ्याम्

7.2.10.1-2 (see 15.1)

He gave to the spring the sap [1], to the hot season barley, to the rains plants, to autumn rice, beans and sesamum to winter and the cool season.

prāyacchat + tasmāt

यत् । विष्णुः । अन्वतिष्ठतेत्यनु-अतिष्ठत् । विष्णवे । अति । प्रेति । अयच्छत् ! । तस्मात् ।

ऐन्द्रावैष्णवमित्येन्द्रा-वैष्णवम् । हविः । भवति । 2.4.12.7

In that Visnu aided him and he gave (it) to Visnu, therefore the offering belongs to Indra and Visnu.

(asi) (not before s)

(सहस्रम् । वै । अस्मे । तत् । प्रेति । अयच्छत् । 10 । तस्मात् । सहस्रदखिणमिति सहस्र-दखिणम्

|| 2.4.12.7)

A thousand he gave to him; therefore there are a thousand gifts.

prāyacchat + tasmai tvā

इन्द्राय । हि । सः । तम् । प्रेति । अयच्छत् ! । 4 । तस्मे । बा । विष्णवे । बा । इति । आह

6.5.1.3

for to Indra he gave it; 'to him thee! To Visnu thee!' he says;

(प्रेति । अयच्छत् । 6 । तस्मे । द्वितीयम् || 6.5.1.1)

At him he raised (the bolt) to hurl a second time;

prāyacchat + eṣaḥ

त्रिः । हि । सः । तम् । तस्मै । प्रेति । अयच्छत् ! । 9 । एषः । ते । योनिः । पुनर्हविरिति पुनर्हविः । असि । इति । आह 6.5.1.3

Thrice he draws, for thrice he gave to him, This is thy birthplace; thou art the renewed offering', he says

Verse 3.1

prāviśat tam prāha tādṛk yat somah prājanayat tathā |

In prāviśat tam, prāha tādṛk, and yat somah prājanayat the verbs aviśat, āha, and ajanayat have the udātta on the first syllable.

prāviśat tam

यः । एव । मेधः । अश्वम् । प्रेति । अविशत् ! । तम् । एव । अवेति । रुद्धे । 5.2.6.5

he wins the sacrifice which has entered the horse.

*यः । चतुर्थः । पुरापतदिति परा-अपतत् । सः । पृथिवीम् । प्रेति । अविशत् ! । तम् । बृहस्पतिः ।

अभीति । [41] 1 । अगृह्णात् । 2.1.7.1

The fourth (sap) which fell entered the earth; Brhaspati [1] seized it,

*सः । अग्निः । अविभेत् । इत्थम् । वाव । स्यः । आर्तिम् । एति । अरिष्यति । इति । सः । निलायत

। सः । अपः । प्रेति । अविशत् ! । तम् । देवताः । प्रैषमिति प्र-एषम् । ऐच्छन् । 2.6.6.1

Agni was afraid, 'Thus indeed will this one fall on misfortune.' He ran away, and entered the waters. The gods sought to start him up.

*यज्ञः । देवेभ्यः । निलायत । विष्णुः । रूपम् । कृत्वा । 2 । सः । पृथिवीम् । प्रेति । अविशत् ! । 3

। तम् । देवाः । हस्तान् । स्रग्भ्येति सम्-रभ्य । ऐच्छन् 6.2.4.2

The sacrifice went away from the gods in the form of Visnu, and entered the earth. The gods sought him grasping hands.

prāha tādṛk

यत् । ग्रहम् । गृह्णाति । यथा । वस्यसे । आहृत्येत्या-हृत्य । प्रेति । आह ! । तादृक् । एव । तत् ।

6.5.10.3

in that he draws the cup, it is as when having brought (something) to a superior one proclaims (it);

yat somah prājanayat

यत् । सोमः । प्रेति । अजंनयत् ! । अग्निः । अग्रंसत । तस्मात् । अग्नीषोमीयेत्यग्नी-सोमीया 3.4.3.2

because Soma generated, and Agni swallowed, there fore is it connected with Agni and Soma;

Verse 3.2

prāveśayan ty ādadata tat prāyuñjata tena ca ||

In prāveśayan tī(rthe), ādadata tat, and prāyuñjata tena the verbs aveśayan, adadata, and ayuñjata have the udātta on the first syllable.

prāveśayan tī

ती॒र्थे । स्ना॒ति । 9 । ती॒र्थे । हि । ते । ताम् । प्रेति । अवै॒श्वयन् । 10 । ती॒र्थे । स्ना॒ति । 6.1.1.2

He bathes at a ford, for at a ford did they place (consecration and penance); he bathes at a ford.

ādadata tat

यत् । रा॒ष्ट्रभृ॒द्भिरिति॑ रा॒ष्ट्रभृ॒त्-भिः । रा॒ष्ट्रम् । एति॑ । अ॒द॒द॒त । तत् । रा॒ष्ट्रभृ॒ता॒मिति॑ रा॒ष्ट्र-भृ॒ताम् ।

रा॒ष्ट्रभृ॒च्चमिति॑ रा॒ष्ट्रभृ॒त्-बम् 3.4.6.2

in that they won the kingdom by the Rashtrabhṛts, that is why the Rashtrabhṛts (supporters of the kingdom) have their name.

(ते । दे॒वाः । अ॒भ्या॒ता॒नैरित्य॑भि-आ॒ता॒नैः । असु॑रान् । अ॒भ्या॒त॒न्वतेत्य॑भि-आ॒त॒न्वत । ज॒यैः । अ॒ज॒य॒न् ।

रा॒ष्ट्रभृ॒द्भिरिति॑ रा॒ष्ट्रभृ॒त्-भिः । रा॒ष्ट्रम् । एति॑ । अ॒द॒द॒त । 3 । यत् । दे॒वाः । अ॒भ्या॒ता॒नैरित्य॑भि-आ॒ता॒नैः ।

असु॑रान् । अ॒भ्या॒त॒न्वतेत्य॑भि-आ॒त॒न्वत । रा॒ष्ट्रम् । 3.4.6.2)

The gods overpowered the Asuras with the Abhyatanas, conquered them with the Jayas, and won the kingdom with the Rastrabhṛts; in that the gods overpowered (abhyātanvata) the Asuras with the Abhyatanas.

prāyuñjata tena

प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा-प॑तिः । सु॒व॒र्गमि॑ति॑ सु॒वः-ग॑म् । लो॒कम् । ऐ॒त् । 2 । तम् । दे॒वाः । येन॑येनेति॑ येन॑-ये॒न्

। छ॒न्द॑सा । अ॒नु । प्रेति॑ । अ॒यु॑ञ्जत । तेन॑ । न । आ॒प्नु॒वन् । 7.4.4.1

Prajapati went to the world of heaven. But with whatever metre the gods yoked him, they achieved not him.

Verse 4.1

mindābhūn māyāsīt kumbhyādāt asti sya-va-pūrvakah |

In mindābhūt, māyāsīt, kumbhyādāt, and asti preceded by sya or va the verbs abhūt, āsīt, adāt, and asti have the udātta on the first syllable.

mindābhūt

यत् । मे । आत्मनः । मिन्दा । अभूत् । अग्निः । तत् । पुनः । एति । अहाः । जातवेदा इति जात-
वेदाः । विचक्षणिरिति वि-चक्ष्णः 3.2.5.4

Whatever fault has been mine, Agni hath put that right, all-knower, he who belongeth to all men;

māyāsīt

तम् । निर्मायमिति निः-मायम् । भूतम् । अहन् । यज्ञः । हि । तस्य । माया । आसीत् । 6.5.1.2

Him when he had lost his magic power he slew, for the sacrifice was his magic power.

kumbhyādāt

सर्पिर्ग्रीवीति सर्पिः-ग्रीवी । [32] 1 । पीवरी । अस्य । जाया । पीवानः । पुत्राः । अकृशासः । अस्य ॥

सहजानिरिति सह-जानिः । यः । सुमुखस्यमान इति सु-मुखस्यमानः । इन्द्राय । आशिरम् । सह ।

कुम्भ्या । अदात् ॥ 3.2.8.5

Butter-necked [4], fat is his wife; Fat his sons and not meagre, Who with his wife eager to offer a good sacrifice Hath given to Indra the milk admixture together with the pot (of Soma).

sya + asti

यावत् । एव । अस्य । अस्ति । तत् । 1 । सर्वम् । वृद्धे । 2.5.4.2-3

Whatever he has, all that [2] he appropriates.

va + asti

यावत् । एव । अस्ति । तत् । एषाम् । वृद्धे ॥ 7.3.2.2

So much as that he takes from them.

Verse 4.2

bha āśayat dhi-pūrvaś ca paribhūr asi sādīgam ॥

In (gar)bha āśayat and paribhūr asi sa the verbs āśayat and asi have the udātta on the first syllable.

bha āśayat

बम् । तुरीया । वशिनी । वशा । असि । सकृत् । यत् । ब । मनसा । गर्भः । एति । अशयत् ॥

3.4.2.2

Thou, the fourth, art the barren, the eager one, Since once in thought the embryo hath entered thy womb;

hi-pūrvah

रूपेण॑ । वः । रूपम् । अभि॑ । एति॑ । एमि॑ । इति॑ । आह॑ । 4 । रूपेण॑ । हि॑ । आसाम् । रूपम् ।

अभि॑ । एति॑ । एति॑ ! । यत् । हिरण्येन॑ 6.6.1.2

'With my form I approach your form', he says; for by his form he approaches their form, in that (he approaches) with gold.

(एतत् । ते । अग्ने॑ । राधः॑ । एति॑ । एति॑ । सोम॑च्युतमिति॑ सोम॑च्युतम् । 1.4.43.2)

This gift of thine, Agni, cometh, impelled by the Soma.

paribhūr asi

अग्ने॑ । यम् । यज्ञम् । अध्व॑रम् । विश्व॑तः । परि॑भूरिति॑ परि॑भूः । असि॑ ॥ सः । इत् । दे॒वेषु॑ । गच्छ॑ति

॥ 4.1.11.1

O Agni, that sacrifice, that offering, Which on all sides thou dost encircle, It of a truth goeth to the gods.

(प्रा॒च्याम् । दि॒शि । ब॒म् । इन्द्र॑ । असि॑ । राजा॑ । उ॒त । उदी॑च्याम् । वृ॒त्रह॑न्निति॑ वृ॒त्रह॑न् । वृ॒त्रहे॑ति॑

वृ॒त्रहा॑ । असि॑ ॥ 2.4.14.1)

In the eastern quarter thou art king, O Indra. In the northern, O slayer of Vrtra, thou art slayer of foes

(द॒श॑ह॒स्व । दे॒वि । पृ॒थि॒वि । स्व॒स्तये॑ । आ॒सुरी॑ । मा॒या । स्व॒धये॑ति॑ स्व॒धया॑ । कृ॒ता । असि॑ ॥ 4.1.9.2)

Be firm, O goddess earth, for prosperity; Thou art the wile of the Asura, made with power;

Verse 5.1

jahīndraś śṛṇutemāntaś cinute 'pātmaśīrṣa ca |

jahi placed in an anuvāka beginning with indrah has the udātta on the last syllable; in śṛṇutema, cinute 'pātma and cinute 'paśīrṣa the verbs śṛṇuta and cinute have the udātta on the last syllable.

jahīndrah

1 । इन्द्रः॑ । वृ॒त्राय॑ । वज्र॑म् । उ॒दिति॑ । अ॒यच्छ॑त् । 6.5.1.1 (anuvāka beginning with indrah)

। 4 । ज॒हि । इति॑ । 5 । सः । अ॒ब्रवी॑त् 6.5.1.2

'Smite'; he said,

(1 । ब॒ध्ना । ह॒तपु॑त्र इति॑ ह॒तपु॑त्रः ॥ 2.5.2.1 (anuvāka not beginning with indrah)

ए॒तेन॑ । ज॒हि । इति॑ । तेन॑ । अ॒भीति॑ । आ॒यत॑ । 11 । 2.5.2.2)

'Slay with it.' He went against (him) with it.

śṛnutema

वि॒श्वे । दे॒वाः । शृ॒णु॒त । इ॒मम् । ह॒वम् । मे॒ । ये । अ॒न्तरि॑ख्ये । ये । उ॒पेति॑ । द॒वि । स्थ ॥

2.4.14.5

O ye All-gods, hear my invocation, Ye that are in the atmosphere, ye that are in the sky;

cinute 'pātma

यः । वै । अ॒पा॒त्मान॑मि॒त्यप॑-आ॒त्मा॒नम् । अ॒ग्निम् । चि॒नु॒ते । अ॒पा॒त्मेत्य॑प॑-आ॒त्मा । अ॒मुष्मि॑न् । लो॒के ।

भ॒व॒ति॒ । 5.5.8.3

He who piles the fire without its body is without a body in yonder world;

cinute 'paśīrṣa

यः । वै । अ॒प॑शी॒ऽऽण॑मि॒त्यप॑-शी॒र्, पा॒णम् । अ॒ग्निम् । चि॒नु॒ते । अ॒प॑शी॒ऽऽेत्य॑प॑-शी॒र्, पा॒ । अ॒मुष्मि॑न् । लो॒के ।

। भ॒व॒ति॒ । यः । स॒शी॒ऽऽण॑मि॒ति स॑-शी॒र्, पा॒णम् । चि॒नु॒ते । स॒शी॒ऽऽेति॑ स॑-शी॒र्, पा॒ । अ॒मुष्मि॑न् । लो॒के ।

भ॒व॒ति॒ 5.5.4.3

He who piles the fire without a head, becomes headless in yonder world, he who piles it with a head becomes possessed of a head in yonder world.

(यः । वै । य॒मम् । दे॒व॒य॒ज॑न॒मि॒ति दे॒व॒-य॒ज॑नम् । अ॒स्याः । अ॒निर्या॑च्येत्य॒निः-या॑च्य । अ॒ग्निम् । चि॒नु॒ते ।

य॒माय॑ । ए॒नम् । सः । चि॒नु॒ते । 3 । अ॒पेति॑ । इ॒त् । इति॑ । अ॒ध्य॒व॑साय॒यती॑त्य॒धि-अ॒व॑साय॒यति॑ 5.2.3.1)

he who without asking from Yama a place of it for divine sacrifice piles up the fire is piling it for Yama. 'Go hence', (with these words) he makes him fix (on the place);

(वा अ॒ग्नेर्नाभिः॑ स॒नाभि॑मे॒वाग्निं॑ चि॒नु॒तेऽहि॑ःसा॒या 5.2.8.7

ए॒षा । वै । अ॒ग्नेः । नाभिः॑ । 6 । स॒नाभि॑मि॒ति स॑-ना॒भिम् । ए॒व । अ॒ग्निम् । चि॒नु॒ते ! । अ॒हिःसा॑ये ।

5.2.8.7)

this is the navel of the fire; verily he piles the fire with its navel, to avoid injury.

Verse 5.2

prokṣitam vīkṣitāyātra ādiśabdāv udāttagau ||

The words prokṣitam and vīkṣitāya have the udātta on the first syllable.

prokṣitaḥ mentioned by the bhāṣya: na prokṣito yat

न । वै । एतेन । पूतः । न । मेध्यः । न । प्रोख्यत इति प्र-उख्यतः । यत् । एनम् । अतः ।

प्राचीनम् । प्रोख्यतीति प्र-उख्यति । यत् । सञ्चितमिति सम्-चितम् । आज्येन । प्रोख्यतीति प्र-उख्यति ।

तेन । पूतः । तेन । मेध्यः । तेन । प्रोख्यत इति प्र-उख्यतः ॥ 5.5.9.5

It is not purified, nor made worthy of sacrifice, nor really anointed, if it is anointed before this point; in that he anoints it with ghee after it has been piled, thereby is it purified, made worthy of sacrifice and really anointed.

prokṣitam

देवाः । आशापाला इत्याशा-पालाः । एतम् । देवेभ्यः । अश्वम् । मेधाय । प्रोख्यतमिति प्र-उख्यतम् ।

गोपायत ॥ [41] 7.1.12.1

O gods that guard the quarters, do ye guard for the gods for sacrifice this horse duly besprinkled.

vīkṣitāya

वीख्यतायेति वि-ईख्यताय । स्वाहा । 7.1.19.3

To him who hath looked hail!

Verse 6.1

cinute 'tho sarvaṁ nīcam yac-chabdāt para ity api |

In cinute 'tho which is placed after the śabda yat all syllables of cinute are anudātta.

यदूषाः पुष्टामेव प्रजननेऽग्निं चिनुतेऽथो संज्ञानं एव संज्ञानं ह्येतत् 5.2.3.2

ऊषान् । नीति । वपति । 10 । पुष्टिः । वै । एषा । प्रजननमिति प्र-जननम् । यत् । ऊषाः । 11 ।

पुष्टाम् । एव । प्रजननं इति प्र-जनने । अग्निम् । चिनुते । 12 । अथो इति । संज्ञानं इति सम्-ज्ञाने

| 5.2.3.2

He puts down salt; salt is the nourishment and the propagating; verily he piles the fire in nourishment, in propagation, and also in concord;

Note: In the Saṁhitā the last syllable of cinute has the udātta due to the saṁdhi चिनुते + अथो.

Verse 6.2

sāṁhitena svareṇāpi jñeyaś śeṣasvaro budhaiḥ ||

From the combined accent wise men know the uncombined accents.

ā (anudātta) + a (udātta) => ā (udātta)

मा॒तेवा॒स्मा अ॒दि॒ते श॒र्म य॒च्छ वि॒श्वे दे॒वा ज॒रद॑ष्टि॒र्यथा॑स॒त् ।

मा॒ता । इ॒व । अ॒स्मै । अ॒दि॒ते । श॒र्म । य॒च्छ । वि॒श्वे । दे॒वाः । ज॒रद॑ष्टि॒रिति॑ ज॒रत्-अ॒ष्टिः । यथा॑ ।

अस॑त् ॥ 2.3.10.3

e (anudātta) + a (udātta) => e (udātta)

अ॒ग्रेऽप॑श्यद्...

मा॒न॒वी । इति॑ । आ॒ह । म॒नुः । हि । ए॒ताम् । १ । अ॒ग्रे । अ॒प॑श्यत् । 2.6.7.3-4

'Offspring of Manu', he says, for Manu first saw her

aḥ=>o (udātta) + a (anudātta) => o (svarita)

सौ॑भ॒व॒सौ॑भि॒भेद्भू॑तः 2.2.8.6

सः । अ॒भ॒वत् । २ । सः । अ॒भि॒भेत् । भू॑तः । 2.2.8.6

he became prosperous; having become prosperous, he became afraid,

सौ॑ब्र॒वीत् 2.1.2.1

सः । अ॒ब्र॒वीत् 2.1.2.1

e (udātta) + a (anudātta) => e (svarita)

गृ॒ही॒तेति॑ ते॒ऽब्रु॑व॒न्वरं॑ 2.5.13

ते । अ॒ब्रु॑व॒न् । 2.5.1.3

यज॑ते ते॒ऽस्मि॒न्नेच्छ॑न्त् स 7.2.10.1

ते । अ॒स्मि॒न् । ऐ॒च्छ॑न्त् 7.2.10.1

e (udātta) + a (udātta) => e (udātta)

यां ते॒ऽग॑च्छ॒न्त्य॑ ए॒वं वि॒द्वाने॒तम॑ग्निं चि॒नुते॑ ॥

याम् । ते । अ॒ग॑च्छ॒न् । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । ए॒तम् । अ॒ग्निम् । चि॒नुते॑ ॥ 5.6.5.3

he is extended with offspring, with cattle, that measure he attains which they attained, who knowing thus piles the fire.

aḥ=>o (udātta) + a (udātta) => o (udātta)

तस्य॑ ते ददा॑तु यस्य॑ प्रा॒णोऽसि॑ स्वाहा॑

इन्द्र॑स्य । प्रा॒ण इति॑ प्र-अ॒नः । अ॒सि । तस्य॑ । ते ॥ ददा॑तु । यस्य॑ । प्रा॒ण इति॑ प्र-अ॒नः । अ॒सि ।

स्वाहा । 2.3.10.1

Thou art the breath of Indra; of that to thee let him give whose breath thou art; hail

Verse 7

yad-yāvac-chabdakau yatra yathādy-ucco yato yadi |
yadā yarhi hy adhaś cādir ā dvādaśāt kriyocca-bhāk ||

A verb placed up to twelve words after the declinable words yad and yāvat; after the particles yatra and yathā; after the particle yataḥ with the udātta on the first syllable; and after the particles yadi, yadā, yarhi and hi, has the udātta on the first syllable, in the middle or on the last syllable.

yad (m.sing.)

yah

यः॑ । वै । य॒मम् । दे॒व॒य॒ज॒न॒मि॒ति॑ दे॒व॒य॒ज॒न॒म् । अ॒स्याः । अ॒नि॒र्या॒च्ये॒त्यनि॑-या॒च्य । अ॒ग्नि॒म् । चि॒नु॒ते ।

य॒माय॑ । ए॒नम् । सः । चि॒नु॒ते 5.2.3.1

he who without asking from Yama a place of it for divine sacrifice piles up the fire is piling it for Yama.

yam

य॒म् । ए॒व । प्र॒यु॒ङ्क्ते॑ इति॑ प्र-यु॒ङ्क्ते । तम् । भा॒ग॒धे॒ये॒नेति॑ भा॒ग॒धे॒ये॒न । वी॒ति॑ । मु॒ञ्च॒ति॒ । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या इति॑

प्र॒ति॒स्थि॒त्ये 2.2.6.5

(the year) which he yokes he lets go with its own share, for support;

yena

येन॑ । स॒ह॒स्र॒म् । वह॑सि । येन॑ । अ॒ग्ने । स॒र्व॒वे॒द॒समि॑ति॑ स॒र्व॒वे॒द॒सम् ॥ तेन॑ । इ॒मम् । य॒ज्ञम् । नः॑ ।

व॒ह । दे॒व॒यान॑ इति॑ दे॒व॒यानः॑ । यः । [27] 1 । उ॒त्त॒म इत्यु॑त्-त॒मः 4.7.13.4

That by which thou bearest a thousand, Thou, O Agni, all wealth, With that highest (path) for the gods to travel, Do thou bear this sacrifice for us.

yasmai

यस्मै॑ । ए॒व । प॒रो॒ख्य॒मिति॑ प॒रः-अ॒ख्य॒म् । व॒द॒न्ति॑ । तस्य॑ । भा॒गः । उ॒दितः॑ । 2.5.1.1

if they promise any one secretly, his share is indeed promised.

yasmād

यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । त्रै॒धा॒त॒वी॒येन॑ । प॒शु॒का॒म॒ इति॑ प॒शु॒का॒मः । य॒ज॑ते । य॒स्मात् । ए॒व । यो॒नेः ।

प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा॒प॒तिः । प॒शून् । अ॒सृ॒ज॑त । तस्मात् । ए॒व । ए॒नान् । सृ॒ज॑ते । 2.4.11.4

he who knowing thus sacrifices, desirous of cattle, with (the offering) of three constituents, creates cattle from the very source whence Prajapati created them;

yasya

* ता॒म् । आ॒शि॒ष॒मित्या॑-शि॒ष॒म् । ए॒ति॑ । श्रा॒से । त॒न्त्वे॑ । ज्योति॑ष्मतीम् । 12 । इति॑ । ब्रू॒यात् । य॒स्य॑ ।

पु॒त्रः । अ॒जा॑तः । स्यात् । 1.5.8.5

'This blessing I invoke bringing light for the race', he should say, who has no son born;

yasmin

* ए॒ति॑ । य॒स्मिन् । स॒प्त । वा॒स॒वाः । ति॑ष्ठन्ति । 6.1.12.2

In whom the seven Vasavas rest

yad (m.du.)

*yau

वा॒योः । स॒वि॒तुः । वि॒द॒धा॒नि । म॒न्म॒हे । यो॑ । आ॒त्म॒न्वत् । बि॒भृ॒तः । यो॑ । च॒ । र॒ख्य॑तः ॥ यो॑ । वि॒श्व॑स्य
। प॒रि॒भू इति॑ परि॒भू । ब॒भू॒व॒तुः । तो॑ । नः॒ । मु॒ञ्च॑तम् । आ॒ग॑सः ॥ 4.7.15.3

We venerate the ordinances of Vayu and of Savitr, Who support that which hath life and guard it, Who surround all things; May ye relieve us from sin.

yayoh (G.)

अ॒श्वि॒नोः । प्रा॒ण इति॑ प्र॒अ॒नः । अ॒सि॒ । तस्य॑ । ते । द॒त्ता॒म् । य॒योः । प्रा॒ण इति॑ प्र॒अ॒नः । अ॒सि॑ ।

2.3.10.1

Thou art the breath of the Aṣvins; of that to thee let the two give whose breath thou art;

yad (m.pl.)

ye

ये । ए॒वम् । वि॒द्वान्सः॑ । ए॒ताः । आ॒स॑ते 7.4.3.2

Those, who knowing thus perform (the rite of) these (nights),

yebhiḥ

*अ॒ग्निः । तत् । वि॒श्वम् । ए॒ति॑ । पृ॒ण॒ति॒ । वि॒द्वान् । ये॒भिः॑ । दे॒वान् । ऋ॒तुभि॑रित्यु॒तुभिः॑ । क॒ल्प॑याति ॥

1.1.14.4

May Agni make good all that, He that knoweth the seasons wherein he may satisfy the gods.

yebhyaḥ (Ab.)

* येभ्यः । न । ऋते । पवते । धाम । किम् । चन । न । ते । दिवः । न । पृथिव्याः । अधीति ।

स्रुपुं ॥ 4.6.1.4

Without whom no place whatever is pure, Neither on the heights of sky or earth are they.

yad (f.sing.)

yā

या । मम । तनूः । बयि । अभूत् । इयम् । सा । मयि । 1.3.4.3

May my body that hath been in thee be here in me;

yām

याम् । वै । एषः । अनिष्टके । आहुतिमित्या-हुतिम् । जुहोति । 3 । स्रवति । वै । सा । ताम् ।

स्रवन्तीम् । यज्ञः । अनु । परेति । भवति । 5.4.10.3

whatever libation he offers in a place without bricks, it runs away, and with its running away the sacrifice is ruined,

yayā

यया । रज्जा । उत्तमामित्युत्-तमाम् । गाम् । आजेटित्या-अजेत् । ताम् । भ्रातृव्याय । प्रेति । हिणुयात्

2.2.6.5

the rope with which he drives the last of his cows he should cast against his foe;

yasyāḥ

* यस्याः । ते । अस्याः । कूरे । आसन् । जुहोमि । एषाम् । बन्धानाम् । अवसर्जनायेत्यव-सर्जनाय ॥

भूमिः । इति । बा । जनाः । विदुः । निरुऋतिरिति निःऋतिः । 1 । इति । बा । अहम् । परीति ।

वेद । विश्वतः ॥ 4.2.5.3

Thee in whose cruel mouth here I make offering, For the loosening of these bonds, As 'earth' men know thee, As 'Nirrti' [3], I know thee on every side.

yasyām

*यस्याम् । इदम् । विश्वम् । भुवनम् । आविवेशेत्या-विवेशं । तस्याम् । नः । देवः । सविता । धर्म ।

साविषत् ॥ 1.7.7.1

Into whom all this world hath entered; In her may the god Savitr instigate right for us.

yad (f.du.)

yad (f.pl.)

yāḥ

*याः । वै । [12] 1 । दे॒वताः । स॒द॒सि । आ॒र्तिम् । आ॒र्पय॒न्तीत्या-अ॒र्पय॑न्ति । यः । ताः । वि॒द्वान् ।

प्र॒स॒र्प॒तीति॑ प्र-स॒र्पति॑ । न । स॒द॒सि । आ॒र्तिम् । ए॒ति । ऋ॒च्छ॒ति । 3.2.4.2-3

He who creeps forward knowing the gods who cause ruin at the Sadas is not ruined at the Sadas.

yābhiḥ

*अ॒पः । दे॒वीः । म॒धु॒मती॑रिति॒ म॒धु॒-म॒तीः । अ॒गृ॒ह्ण॒न् । ऊ॒र्ज॑स्वतीः । रा॒ज॒सू॒याये॑ति॒ राज॑-सू॒याय॑ । चि॒ता॒नाः

॥ या॒भिः । मि॒त्राव॑रु॒णावि॑ति॒ मि॒त्रा-व॑रु॒णौ । अ॒भ्य॑षि॒ध्नन्नि॒त्य॑भि-अ॒सि॑ध्नन् । या॒भिः । इ॒न्द्रम् । अ॒न॑यन् ।

अ॒तीति॑ । अ॒रा॒तीः ॥ 1.8.11.1

They have taken the waters, divine, Rich in sweetness, full of strength, caring for the royal consecration; Whereby they anointed Mitra and Varuna, Whereby they led Indra beyond his foes.

yābhyah

या॒भ्यः । ए॒व । ए॒न॒म् । प्र॒च्या॒वय॑तीति॒ प्र-च्या॒वय॑ति । ता॒सु॑ । ए॒व । ए॒न॒म् । प्र॒तीति॑ । स्था॒पय॑ति 5.1.5.10

verily in those he establishes them from whom he makes him to fall.

yāsām

*याः । दे॒वेषु॑ । त॒नुव॑म् । ऐ॒र॑यन्त । या॒साम् । सोमः॑ । वि॒श्वा । रू॒पाणि॑ । वे॒द ॥ ताः ।

अ॒स्मभ्य॑मि॒त्य॒स्म॒भ्यम् । पय॑सा । पि॒न्व॑मानाः । प्र॒जाव॑ती॒रिति॑ प्र॒जा-व॑तीः । इ॒न्द्र । 1 । गो॒ष्ठ इति॑ गो-स्थे

। रि॒री॒हि 7.4.17.1

Those who offered to the gods their bodies; Those whose every form Soma knoweth; O Indra [1], place them in our pastures, Swelling with milk and rich in offspring.

yad (n.s.)

yat

दे॒वाः । वै । य॒त् । य॒ज्ञेन॑ । न । अ॒वा॒रु॑न्ध॒तेत्य॑व-अ॒रु॑न्धत । तत् । पे॒रेः । अ॒वेति॑ । अ॒रु॑न्ध॒त । 3.3.6.1

What the gods could not win by the sacrifice, that they won by the Para (Grahas),

ते । दे॒वाः । ए॒तत् । य॒जुः । अ॒प॒श्यन् । 7 । अ॒पेति॑ । इ॒त् । इति॑ । 8 । य॒त् । ए॒तेन॑ ।

अ॒ध्य॒व॒साय॑तीत्य॒धि-अ॒व॒साय॑ति । [14] 1 । अ॒ना॑मृ॒त इत्य॑ना-मृ॒ते । ए॒व । अ॒ग्नि॑म् । चि॒नु॒ते । 5.2.3.1

the gods saw this Yajus, 'Go hence'; in that he makes him fix with this [1], he piles the fire on a place freed from death.

yad (n.du.)

yad (n.pl.)

yāni

*यानि । घ॒र्मे । क॒पालानि । उ॒प॒चि॒न्वन्तीत्यु॑प॒चि॒न्वन्ति॑ । वे॒धसः॑ ॥ पू॒ष्णः । तानि॑ । अ॒पीति॑ । ब्र॒ते ।

इ॒न्द्रवा॒यू इ॒तीन्द्र॒वायू॑ । वी॒ति॑ । मु॒धुता॒म् ॥ 1.1.7.2

The potsherds which wise men collect for the cauldron, these are in Pusan's guardianship. Let Indra and Vayu set them free.

yāvat (m.pl.)

yāvataḥ (A.)

यत् । ए॒तत् । य॒जुः । न । ब्रू॒यात् । या॒वन्तः॑ । ए॒व । प॒शून् । अ॒भीति॑ । दी॒र्ख्वे॒त । । ता॒वन्तः॑ । अ॒स्य ।

प॒शवः॑ । स्युः । 6.1.4.7

If he were not to utter that formula (Yajus), so many cattle would be as he might consecrate himself for.

yāvat (n.s)

yāvat (N.)

या॒वन्तः॑ । ए॒व । अ॒स्य । अ॒स्ति॑ । तत् । [23] १ । स॒र्वम् । वृ॒द्धे । 2.5.4.2

Whatever he has, all that [2] he appropriates.

yāvat (A.)

यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । अ॒ग्नि॒हो॒त्रमित्य॑ग्नि॒हो॒त्रम् । जु॒होति॑ । या॒वन्तः॑ । अ॒ग्नि॒ष्टो॒मेनेत्य॑ग्नि॒स्तो॒मेन॑ ।

उ॒पा॒प्नोतीत्यु॑प॒आ॒प्नोति॑ । ता॒वन्तः॑ । उ॒पेति॑ । आ॒प्नोति॑ । 1.6.9.1

He who knowing thus offers the Agnihotra obtains as much as by offering the Agnistoma;

yatra

यत्र॑यत्रेति॑ यत्र॑यत्र॑ । ए॒व । मृ॒त्युः । जा॒यते॑ । ततः॑ । ए॒व । ए॒नम् । अ॒वेति॑ । य॒ज॒ते । 5.6.3.1

wherever death is born, thence he removes it by sacrifice;

yathā

यत् । उ॒भौ । अ॒वि॒मु॒च्येत्य॑वि॒मु॒च्य । य॒था । अ॒ना॒गता॒येत्य॑ना॒गता॒य । आ॒ति॒थ्यम् । क्रि॒यते॑ 6.2.1.1

If (he should offer) before he has unyoked both, it would be as when hospitality is offered to one who has not yet arrived.

yataḥ ādy-uccaḥ

यतः । खलु । वै । यज्ञस्य । विततस्येति वि-ततस्य । न । क्रियते । तत् । अन्विति । यज्ञः । परेति ।

भवति । 6.1.5.4

In so far as the whole of the sacrifice is not performed, in so far does the sacrifice come to ruin,

(अङ्गिरसः । सुवर्गमिति सुवः-गम् । लोकम् । यतः । पुरोडाशः । कूर्मः । भूत्वा । अनु । प्रेति । असर्पत्

) 5.2.8.4

When the Angirases went to the world of heaven, the sacrificial cake becoming a tortoise crawled after them

yadi

*इदम् । उ । नः । भविष्यति । यदि । नः । जेष्यन्ति । इति । 1.5.1.1

'This will still be ours, if they defeat us.

*यदि । विभीयात् । 5 । दुश्चर्मैति दुः-चर्मा । भविष्यामि । इति । सोमापौष्णमिति सोमा-पौष्णम् ।

स्यामम् । एति । लभेत् । 2.1.4.3

If he fears, 'I shall become diseased in the skin,' he should offer a dark (beast) to Soma and Pusan;

यदि । वा । तावत् । प्रवणमिति प्र-वनम् । [36] आसीत् । यदि । वा । तावत् । अधीति । अग्नेः ।

आसीत् । 2 । सः । सम्भवन्निति सम्-भवन् । अग्नीषोमावित्यग्नी-सोमौ । अभि । समिति । अभवत् ।

2.4.12.2

whether so much was before [1], or so much was over the fire, be sprang up alive and came into union with Agni and Soma.

yadā

यदा । ते । मर्तः । अन्विति । भोगम् । आनट् । आत् । इत् । ग्रसिष्ठः । ओषधीः । अजीगः 4.6.7.3

When a mortal man pleaseth thy taste, Then most greedily dost thou consume the plants.

*यदा । सहस्रम् । पशून् । प्राप्नुयादिति प्र-आप्नुयात् । अथ । वैष्णवम् । वामनम् । एति । लभेत्

2.1.5.2

When he obtains a thousand cattle, he should offer a dwarf (beast) to Visnu;

yarhi

यर्हि । पशुम् । आप्रीतमित्या-प्रीतम् । उदक्षम् । नयन्ति । तर्हि । तस्य । पशुश्रपणमिति पशु-श्रपणम् ।

हरेत् 3.1.3.2

When they are leading northward the sacrificial animal over which the Apris have been said, he should take (from the altar the fire) for cooking it;

hi

सि॒श्हीः । अ॒सि । म॒हि॒षीः । अ॒सि । इति॑ । आ॒ह । 6 । सि॒श्हीः । हि । ए॒षा । रू॒पम् । कृ॒त्वा ।

उ॒भयान् । अ॒न्तरा । अ॒प॒क्र॒म्येत्य॑प॒क्र॒म्य । अति॑ष्ठत् । 6.2.7.3

'Thou art a lioness; thou art a buffalo', he says, for it (the high altar) taking the form of a lioness went away and remained between the two parties.

इ॒दम् । अ॒हम् । म॒नुष्यः॑ । म॒नुष्यान् । इति॑ । आ॒ह । 3 । म॒नुष्यः॑ । हि । ए॒षः । सन् । म॒नुष्यान् ।

उ॒पैतीत्यु॑प॒रति॑ । 6.3.2.5

'I here, man to men', he says, for he being a man goes to men.

अ॒पीति॑ । अ॒ग्नि॒ष्टोम॒ इत्य॑ग्नि॒स्तोमे॒ । रा॒ज॒न्यस्य॑ । गृ॒ह्णीया॑त् । 6 । व्या॒वृत्ता॑म् इति॑ व्या॒वृत्॒कामः॑ । हि ।

रा॒ज॒न्यः । य॒जते॑ । 6.6.11.4

He should also draw (it) in the Agnistoma for a Rajanya, for a Rajanya sacrifices desiring distinction;

Verse 8

yā prajāḥ parā bahur vai yo vai de prāṇa uttarah |
ya evam ahar yat somaḥ pra yat triḥ prāya yad dhi man ||

In yā prajāḥ parā, bahur vai, yo vai de, prāṇa uttarah, ya evam ahar, yat somaḥ pra, yat triḥ prāya and yad dhi man two following verbs have the udātta accent.

yā prajāḥ parā

या । प्र॒जा इति॑ प्र॒जाः । प॒रा॒भ॒व॒न्ती॒रिति॑ प॒रा॒भ॒व॒न्तीः । अ॒नु॒गृ॒ह्णातीत्य॑नु॒गृ॒ह्णाति॑ । प्रतीति॑ ।

आ॒भ॒व॒न्ती॒रित्या॑भ॒व॒न्तीः । गृ॒ह्णाति॑ । इति॑ । 1.7.2.3

who supports people in distress and succours them as they improve.'

bahur vai

ब॒हुः । वै । भ॒वतः॑ । भ्रातृ॑व्यः । 5 । भ॒वति॑ । इ॒व । खलु॑ । वै । ए॒षः । यः । अ॒ग्निम् । चि॒नुते॑ ।

5.1.2.3

Many are the foes of the man who waxes great, he waxes great as it were who piles the fire,

yo vai de

यः । वै । देवान् । देवयज्ञसेनेति देव-यज्ञसेनं । अर्पयति । मनुष्यान् । मनुष्ययज्ञसेनेति मनुष्य-यज्ञसेनं । देवयज्ञसीति देव-यज्ञसी । एव । देवेषु । भवति । मनुष्ययज्ञसीति मनुष्य-यज्ञसी । मनुष्येषु । 3.1.9.1

He who bestows upon the gods the glory of the gods, and on men the glory of men, has the divine glory among the gods, the human glory among men.

prāṇa uttarah

यत् । उपांशुपात्रेणेत्युपांशु-पात्रेण । प्रथमः । च । उत्तम इत्युत्-तमः । च । ग्रहौ । गृह्येते इति । प्राणमिति प्र-अनम् । एव । अन्विति । प्रयत्नीति प्र-यन्ति । प्राणमिति प्र-अनम् । अनु । उदिति । यन्ति

6.5.8.1

in that the first and the last cups are drawn with the Upançu-vessel, verily they follow forward the breath, they follow back the breath.

ya evam ahaḥ

सः । प्रेति । एव । जायते । अश्च इति अश्चः । भूयान् । भवति । यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । उपतिष्ठत् इत्युप-तिष्ठते । 3 । अहः । देवानाम् । आसीत् । रात्रिः । असुराणाम् । 1.5.9.2

He is fruitful and day by day becomes greater, who knowing thus pays reverence to the fire. The day was the gods', the night the Asuras'.

yat somah pra

यत् । सोमः । प्रेति । अजनयत् ! । अग्निः । अग्रसत् । तस्मात् । अग्नीषोमीयेत्यग्नी-सोमीया 3.4.3.2
because Soma generated, and Agni swallowed, there fore is it connected with Agni and Soma;

yat triḥ prāya

यत् । त्रिः । प्रेति । अयच्छत् ! । त्रिः । प्रत्यगृह्णादिति प्रति-अगृह्णात् । तत् । त्रिधातोरिति त्रि-धातोः ।

त्रिधातुबमिति त्रिधातु-बम् 2.4.12.7

In that thrice he gave and thrice he accepted, that is the reason of the threefold character of the threefold.

yad dhi man

जूः । अस्मि । इति । आह । 9 । यत् । हि । मनसा । जवते । तत् । वाचा । वदति । 6.1.7.2

'Thou art the strong', he says; for what he strengthens in his mind, that he expresses in speech.

Verse 9

yan maitrāvaruṇā yo vai sau yathākṣamś ca yo 'gniṣaḥ | (vai so?)
hy etaṁ vi dvir yathānasi tri bhaved yat punaś-citim ||

After yan maitrāvaruṇam, yo vai so, yathākṣan, yo 'gniṣ(tomena), hy etaṁ vi and yathānasi two verbs and after yat punaś-citim three verbs have the udātta accent.

yan maitrāvaruṇā (maitrāvaruṇam?)

यत् । मैत्रावरुणमिति मैत्रा-वरुणम् । पयसा । श्रीणति । पशुभिरिति पशु-भिः । एव । तत् । मित्रम् ।

समर्धयतीति सम्-अर्धयति । पशुभिरिति पशु-भिः । यजमानम् । 6.4.8.2

In that he mixes with milk (the Soma) for Mitra and Varuna, he unites Mitra with cattle, and the sacrificer with cattle.

yo vai so

यः । वै । सोमम् । अप्रतिष्ठाप्येत्यप्रति-स्थाप्य । स्तोत्रम् । उपाकरोतीत्युप-आकरोति । अप्रतिष्ठित

इत्यप्रति-स्थितः । सोमः । भवति । अप्रतिष्ठित इत्यप्रति-स्थितः । स्तोमः । अप्रतिष्ठितानीत्यप्रति-स्थितानि ।

उक्थानि । अप्रतिष्ठित इत्यप्रति-स्थितः । यजमानः । अप्रतिष्ठित इत्यप्रति-स्थितः । अध्वर्युः । 3.1.2.4

If he begins the litany without placing the Soma," the Soma is not supported, the Stoma is not supported, the hymns are not supported, the sacrificer is not supported, the Adhvaryu is not supported.

yathākṣan

यत् । न । विचिनुयादिति वि-चिनुयात् । यथा । अख्यन्न । आपन्नमित्या-पन्नम् । विधावतीति वि-धावति ।

तादृक् । एव । तत् । 7 । ख्योर्धुकः । अध्वर्युः । स्यात् । ख्योर्धुकः । यजमानः । 6.1.9.1

if he were not to clarify it, it would be as when something falls upon the eye and moves to and fro; the Adhvaryu would be hungry, the sacrifice would be hungry.

yo 'gniṣaḥ

यः । एवम् । विद्वान् । अग्निष्टोमेनेत्यग्नि-स्तोमेन । यजते । प्रेति । अजाताः । प्रजा इति प्र-जाः ।

जनयति । परीति । प्रजाता इति प्र-जाताः । गृह्णाति । 7.1.1.3

He who knowing thus sacrifices with the Agniṣṭoma begets unborn offspring and grasps those that are born.

hy etaṁ vi

अग्ने । चारुः । विभृत इति वि-भृतः । ओषधीषु । इति । आह । 6 । यदा । हि । एतम् । विभरन्तीति

वि-भरन्ति । अथ । चारुतर इति चारु-तरः । भवति । 5.1.5.4

'O Agni, brilliant, distributed among the plants', he says, for when they distribute him, then he becomes more brilliant.

yathānasi

वै । अ॒ग्निः । या॒वान् । ए॒व । अ॒ग्निः । तम् । यु॒नक्ति॑ । यथा । अ॒न॒सि । यु॒क्ते । आ॒धी॒यत॑ इत्या॒धी॒यते
। ए॒वम् । ए॒व । तत् । प्रती॑ति । आहु॑तय॒ इत्या॒हु॒तयः॑ । तिष्ठ॑न्ति । प्रती॑ति । स्तो॒माः । प्रती॑ति ।

उक्थानि॑ 5.4.10.2

verily he yokes the full extent of the fire; that is as when something is placed on a yoked cart;
the oblations find support, the Stomas find support, the hymns find support.

yat punaś-citim

यत् । पु॒नश्चि॒तिमि॑ति पु॒नः-चि॒तिम् । चि॒नुते॑ । आहु॑तीना॒मित्या॒हु॒तीना॒म् । प्रति॑ष्ठित्या॒ इति॑ प्रति॑-स्थि॒त्ये ।
प्रती॑ति । आहु॑तय॒ इत्या॒हु॒तयः॑ । तिष्ठ॑न्ति । [49] 1 । न । य॒ज्ञः । प॒रा॒भ॒व॒तीति॑ प॒रा-भ॒व॒ति॑ । न ।

यज॑मानः । 5.4.10.3

in that he piles up a second piling, (it is) to support the libations; the libations find support [3],
the sacrifice is not ruined, nor the sacrificer.

Verse 10

āyur vā anyaśabdādis somam vāruṇa eṣa te |
pr̥thivyai tveti some'pi na kuryātpūrvayāpi ca ||

*After āyur vai, somam preceded by another word, vāruṇa eṣa te, pr̥thivyai tveti, some and
pūrvayā not followed by kuryāt the verb has the udātta accent.*

Note: YBh does not comment on āyur vai, vāruṇa eṣa te and pr̥thivyai tveti

āyur vai

*आयुः॑ । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञस्य॑ । यत् । ध्रु॒वः । आ॒त्मा । हो॒ता । १ । यत् । हो॒तृच॒म॒से इति॑ हो॒तृ-च॒म॒से
। ध्रु॒वम् । अ॒व॒न॒य॒तीत्य॑व॒न॒य॒ति॑ । आ॒त्मन् । ए॒व । य॒ज्ञस्य॑ । [7] 1 । आयुः॑ । द॒धा॒ति॑ । 6.5.2.2

The Dhruva is the life of the sacrifice, the Hotr is the body; in that he pours the Dhruva down
into the goblet of the Hotr, so he places life in the body of the sacrifice

anyaśabdādis somam

नमः॑ । मि॒त्रस्य॑ । वरु॑णस्य । च॒ख॒से । इति॑ । आ॒ह् । ३ । शान्त्यै॑ । ४ । एति॑ । सोमम् । वह॑न्ति । ५
। अ॒ग्निना॑ । प्रती॑ति । तिष्ठ॑ते । 6.1.11.6

'Honour to the radiance of Mitra and Varuna', he says, for atonement. They bring forward this
Soma, it rests with Agni,

*यत् । ए॒व । अ॒दः । सोमम् । ए॒ति । अ॒ह॒रत् ! । तस्मात् । य॒ज्ञ॒मुखमि॒ति य॒ज्ञ॒मुखम् । प॒रीति॑ । ऐ॒त्

। 3 । तस्मात् । ते॒ज॒स्विनी॑त॒मेति॑ ते॒ज॒स्विनी॑-त॒मा 6.1.6.4

Because it brought down the Soma, it held the forefront of the sacrifice; therefore it is the most glorious (of the metres).

यत् । ए॒व । अ॒दः । सोमम् । आ॒हि॒यमा॑ण॒मित्या॒हि॒यमा॑णम् । ग॒न्ध॒र्वः । वि॒श्वाव॑सु॒रिति॑ वि॒श्व-व॒सुः ।

प॒र्य॒मु॒ष्णादि॑ति॒ परि॒-अ॒मु॒ष्णात् । तस्मात् । ए॒वम् । आ॒ह॒ । 6 । अ॒प॒रि॒मोषा॑येत्य॒प॒रि॒मोषा॑य 6.1.11.5

since the Gandharva Viçvavasu stole the Soma when it was being carried below, he says that, to prevent its being stolen

प्रती॑ति॒ । ए॒व । सोमम् । स्था॒पय॑ति । प्रती॑ति॒ । स्तोमम् । प्रती॑ति॒ । उ॒क्थानि॑ । प्रती॑ति॒ । य॒ज॑मानः ।

तिष्ठ॑ति । प्रती॑ति॒ । अ॒ध्व॒र्युः ॥ 3.1.2.4

a support to the Soma he verily (eva) gives, to the Stoma, to the hymns; the sacrificer finds support, the Adhvaryu finds support.

vāruṇa eṣa te

?

pr̥thivyai tveti

?

some

दे॒वाः । वै । स॒ङ्स्थि॑त॒ इति॑ स॒म॒-स्थि॑ते । सोमे । प्रे॒ति॒ । स्रु॒चः । अ॒ह॒रन् । प्रे॒ति॒ । यू॒पम् । ते ।

अ॒म॒न्य॒न्त॒ । 6.3.4.9

The gods when the Soma sacrifice was complete cast the offering-spoons (into the fire) and the post; they reflected,

pūrvayā

य॒ज्ञ॒मुखमि॒ति य॒ज्ञ॒मुखम् । ए॒व । पू॒र्वया॑ । आ॒ल॒भ॑त॒ इत्या॒ल॒भ॑ते । य॒ज॑ते । उ॒त्त॑र॒येत्यु॒त्-त॒र॒या 2.5.5.3

With the first (offering) one grasps the mouth of the sacrifice, and sacrifices with the second.

इ॒च्छ॑ति॒ । ए॒व । ए॒न॒म् । पू॒र्वया॑ । वि॒न्द॑ति॒ । उ॒त्त॑र॒येत्यु॒त्-त॒र॒या । 5.1.2.6

verily he wishes for it with the first and obtains it with the second;

why it is said *pūrvayā not followed by kuryāt* ?

(यत् । उ॒त्त॑र॒येत्यु॒त्-त॒र॒या । स॒म्प्र॑ती॒ति॒ स॒म॒-प्र॑ति॒ । य॒ज॑ते । पू॒र्वया॑ । छ॒म्ब॑ट् । कुर्या॑त् 2.5.5.3)

if he offers with the second now, he would make a failure with the first;

Verse 11.1

vatsam cādhiśrayaty-antam nāva-ve-pra-purodaye |

The verbs placed in and after the text beginning with vatsam and ending in cādhiśrayati are accented except those verbs which are placed before ava, puro(dāśam), ve and pra.

vatsam cādhiśrayaty-antam

व॒त्स॒म् । च॒ । उ॒पा॒व॒सृ॒ज॒ती॒त्यु॒प॒-अ॒व॒सृ॒ज॒ति॑ । उ॒खाम् । च॒ । अ॒धी॒ति॑ । अ॒य॒ति॑ । 5 । अ॒वे॒ति॑ । च॒ ।
ह॒न्ति॑ । दृ॒ष॒दौ । च॒ । स॒मा॒ह॒न्ती॒ति॑ स॒म्-आ॒ह॒न्ति॑ । 6 । अ॒धी॒ति॑ । च॒ । व॒प॒ते॑ । क॒पा॒ला॒नि॑ । च॒ । उ॒पे॒ति॑
। द॒धा॒ति॑ । 7 । पु॒रो॒डा॒श॒म् । च॒ । [31] 1 । अ॒धि॒श्र॒य॒ती॒त्यधि॑-अ॒य॒ति॑ । आ॒ज्य॒म् । च॒ । 2 ।
स्त॒म्ब॒य॒जु॒रिति॑ स्त॒म्ब॒-य॒जुः । च॒ । ह॒र॒न्ति॑ । अ॒भी॒ति॑ । च॒ । गृ॒ह्णा॒ति॑ । 3 । वे॒दि॒म् । च॒ । प॒रि॒गृ॒ह्णा॒ती॒ति॑
प॒रि॒-गृ॒ह्णा॒ति॑ । प॒त्नी॒म् । च॒ । स॒मि॒ति॑ । न॒ह्य॒ति॑ । 4 । प्रो॒ख्य॑णी॒रिति॑ प्र॒-उ॒ख्य॑णीः । च॒ । आ॒सा॒द॒य॒ती॒त्या॒-
सा॒द॒य॒ति॑ । आ॒ज्य॒म् । च॒ । 1.6.9.3-4

He lets the calf go free and puts the pot on the fire: he puts down (the rice), and beats the millstones together; he puts down (the rice), and beats the millstones together; he scatters (the grains) and collects the potsherds; the cake [3] he puts on the fire and the melted butter; he throws the clump of grass, and gathers it in; he surrounds the Vedi and he girds the wife (of the sacrificer); he puts in place the anointing waters and the melted butter.

Verse 11.2

apayuşmadādy āvartatāntam avarṇa āditaḥ ||

The verbs in the text beginning with apa yuşmat and ending in āvartata are accented if the first letter of the verb is 'a'.

दे॒वाः । अ॒ब्रु॒व॒न् । 4 । अ॒पे॒ति॑ । यु॒ष्म॒त् । अ॒क्र॒मी॒त् । न । अ॒स्मान् । उ॒पा॒व॒र्त॒त॒ इ॒त्यु॒प॒-आ॒व॒र्त॒ते॑ । वी॒ति॑
। ह॒य॒म॒हे॒ । इ॒ति॑ । 5 । ब्र॒ह्म॑ । ग॒न्ध॒र्वाः । अ॒व॒द॒न् । अ॒गा॒य॒न् । दे॒वाः । 6 । सा । दे॒वान् । गा॒य॒तः ।
उ॒पा॒व॒र्त॒ते॒त्यु॒प॒-आ॒व॒र्त॒त॒ 6.1.6.6

The gods said, 'She has run from you; she comes not to us; let us both summon her.' The Gandharvas uttered a spell, the gods sang, she went to the gods as they sang.

Verse 12.1

na kṣodhukaś ca sā somam adhvāno 'gniḥ purā sabhām |

The next verb after na kṣodhukaḥ, sā somam, adhvānaḥ, agniḥ purā, and sabhām is accented.

na kṣodhukaḥ

न । खो॑धु॑कः । भ॑वति । ८ । न । अ॒स्य । रु॒द्रः । प॒शून् । अ॒भीति॑ । म॒न्य॒ते । 1.6.7.4

he is not hungry and Rudra does not plot evil against his cattle.

sā somam

सा । सोम॑म् । च । एति॑ । अ॒ह॑रत् । च॒त्वारि॑ । च । अ॒ख॒राणि॑ । । ८ । सा । अ॒ष्टाख॑रेत्य॒ष्टा-अ॒ख॒रा
। समि॑ति । अ॒प॒द्य॒त् । 6.1.6.3

The Gayatri brought back the Soma and the four syllables, and so became of eight syllables.

adhvānah

तस्मा॑त् । वि॒धृ॒ता इति॑ वि॒धृ॒ताः । अध्वा॑नः । अ॒भू॑वन् । न । प॒न्था॑नः । समि॑ति । अ॒रु॒ख्यन् । 2.5.11.2
there fore the ways were held apart, and the paths did not conflict.

agniḥ purā

अ॒ग्निः । पु॒रा । भ॑वति । अ॒ग्निम् । म॒थि॒न्वा । प्रेति॑ । ह॒रति॑ 6.3.5.4

The fire is in front; having produced fire he casts it forward;

sabhām

अवे॑ति । स॒भाम् । रु॒द्धे । प्रेति॑ । स॒हस्र॑म् । प॒शून् । आ॒प्नो॑ति । एति॑ । अ॒स्य । प्र॒जाया॑मिति॑ प्र॒जायाम्
। वा॒जी । जा॒य॒ते ॥ 1.7.6.7

he wins his retinue, he obtains a thousand cattle, in his offspring a strong one is born.

Verse 12.2

agnir amuṣmin devānām trīṇi ca śa kathā gavi ||

The next verb after agnir amuṣmin, devānām, trīṇi ca śa, ca kathā and gavi is accented.

agnir amuṣmin

अ॒ग्निः । अ॒मुष्मि॑न् । लो॒के । आ॒सीत् । आ॒दि॒त्यः । अ॒स्मिन् 2.5.8.1

Agni was in yonder world, the sun in this;

devānām

अ॒ग्निः । दे॒वानाम् । दू॒तः । आ॒सीत् । उ॒श्ना । का॒व्यः । अ॒सुरा॑णाम् । 2.5.8.5

Agni was the messenger of the gods, Uṣanas Kavya of the Asuras.

trīṇi ca śa

त्री॒णि । च । श॒तानि॑ । अ॒सृ॑जन् । त्रय॑स्त्रि॒ंश॒तमि॑ति॒ त्रय॑-त्रि॒ंश॒तम् । च । 5.5.2.6

they created three hundred, three and thirty;

ca kathā

अ॒ग्निः । च॒ । वै । ए॒तौ । सोमः॑ । च॒ । क॒था । सोमा॑य । अ॒ति॒थ्यम् । क्रि॒यते॑ । न । अ॒ग्नये॑ । इति॑ ।

6.2.1.7

'There are both Agni and Soma here; why is hospitality offered to Soma and not to Agni?'

gavi

तच्चा॒ विष्णुः॑ पर्य॑प॒श्य॒त्तच्चे॒डा गव्यै॑रयत् । 2.3.10.2

तत् । ब॒ । विष्णुः॑ । परी॑ति । अ॒प॒श्य॒त् । तत् । ब॒ । इ॒डा । गवि॑ । ऐ॒रय॑त् ! 2.3.10.2

Thee Visnu perceived, Then Ida moved thee in the cow.

Verse 13.1

somo 'gnir evāsmā ūrdhvā satyād anasthikena ca |

The next verb after soma evāsmā, agnir evāsmā and satyād anasthikena is accented.

soma evāsmā

सोमः॑ । ए॒व । अ॒स्मै । रे॒तः । द॒धा॑ति । पू॒षा । प॒शून् । प्रे॒ति । ज॒न॒य॒ति ॥ 2.4.4.3

verily Soma bestows seed upon him, Pusan produces cattle.

agnir evāsmā

अ॒ग्निः । ए॒व । अ॒स्मै । प्र॒जामि॑ति प्र॒जाम् । प्र॒ज॒न॒य॒तीति॑ प्र॒ज॒न॒य॒ति । वृ॒द्धाम् । इन्द्रः॑ । प्रे॒ति । य॒च्छ॒ति

| 2.5.5.2

Agni thus generates offspring for him; Indra gives it in crease;

satyād anasthikena

कस्मात् । स॒त्यात् । अ॒न॒स्थि॑केन । प्र॒जा इति॑ प्र॒जाः । प्र॒वी॒र्य॑न्त इति॑ प्र॒वी॒र्य॑न्ते । अ॒स्थ॒न्वती॑रित्य॒स्थन्-

वतीः । जा॒य॒न्ते । इति॑ 6.1.7.1

'How is it that offspring are produced through that which is boneless, and yet are born with bones?'

satyāt

कस्मात् । स॒त्यात् । ए॒क॑पात्रा॒ इत्ये॒क॑पा॒त्राः । द्वि॒दे॒व॒त्या इति॑ द्वि॒दे॒व॒त्याः । गृ॒ह्य॑न्ते । द्वि॒पात्रा॑ इति॑ द्वि॒-

पात्राः । हू॒य॒न्ते । इति॑ 6.4.9.3

'For what reason are cups for two deities drawn in one vessel, but offered in two?'

Verse 13.2

ādityā amuṣmimś cācyut payo viśve 'nvatiṣṭhattat || ('nvatiṣṭhata?)

The next verb after ādityā amuṣmin, cācyut, payaḥ and viśve is accented. In anvatiṣṭhata the verb atiṣṭhata is accented.

ādityā amuṣmin

पृ॒ष्ठैः । आ॒दि॒त्याः । अ॒मु॒ष्मिन् । लो॒के । आ॒र्ध्व॒वन् । त्र्य॒हा॒भ्या॒मिति॑ त्रि॒अ॒हा॒भ्याम् । अ॒स्मिन् । लो॒के ।

प॒ञ्च॒वः 7.3.5.1

By means of the Prsthas the Adityas prospered in yonder world, the cattle in this world by the Tryahas.

(पु॒रो॒डा॒शेन॑ । वै । दे॒वाः । अ॒मु॒ष्मिन् । लो॒के । आ॒र्ध्व॒वन् । च॒रु॒णा । अ॒स्मिन् । 5.5.1.5)

By the cake the gods prospered in yonder world, by the oblation in this;

cācyut

यत् । आ॒ग्ने॒यः । अ॒ष्टा॒क॒पा॒ल इत्य॑ष्टा॒क॒पा॒लः । अ॒मा॒वा॒स्या॒यामि॒त्य॒मा॒वा॒स्या॒याम् । च । पौ॒र्ण॒मा॒स्यामि॑ति॒
पौ॒र्ण॒मा॒स्याम् । च । अ॒च्यु॒तः । भ॒व॒न्ति । सु॒व॒र्ग॒स्येति॑ सु॒वः॒ग॒स्य॑ । लो॒क॒स्य॑ । अ॒भि॒जि॒त्या इत्य॑भि॒जि॒त्यै

6.2.6.3

In that (the cake) for Agni on eight potsherds is unmoved at the full and at the new moon, (it serves) to conquer the world of heaven.

payaḥ

अ॒थो इति॑ । प॒य॒सा । वै । गर्भाः । व॒र्ध॒न्ते । गर्भः । इ॒व । ख॒लु । वै । ए॒षः । यत् । दी॒र्घि॒तः । यत्
। अ॒स्य॑ । प॒यः॑ । व्र॒तम् । भ॒व॒न्ति । आ॒त्मानम् । ए॒व । तत् । व॒र्ध॒य॒ति । 6.2.5.3

Again by milk foetuses grow; the man who is consecrated is as it were a foetus; in that milk is his drink, verily thus he causes himself to grow.

viśveḥ

वि॒श्वे । दे॒वाः । शृ॒णु॒त । इ॒मम् । ह॒वम् । मे॒ । 2.4.14.5

O ye All-gods, hear my invocation,

Note: verb after vocative is accented

anvatiṣṭhata

यत् । ए॒व । वि॒ष्णुः । अ॒न्व॒ति॒ष्ठ॒तेत्य॑नु॒अ॒ति॒ष्ठ॒त । 6 । ज॒हि । इति॑ । तस्मात् । वि॒ष्णुम् ।

अ॒न्वा॒भ॒ज॒तीत्य॑नु॒आ॒भ॒ज॒ति । 6.5.1.3

in that Visnu supported him (saying), 'Strike', he gives Visnu a share therein.

Verse 14.1

vānyaśabdāt pūrvapakṣe pūrveṣv āpañcamas tathā |

In two clauses indicated by vā-vā and anya-anya the verb in the first clause placed after the first vā or anya is accented.

vā-vā

य॒ज्ञः । वा॒ । वै । [27] १ । य॒ज्ञप॑ति॒मिति॑ य॒ज्ञ-प॑तिम् । दु॒हे । य॒ज्ञप॑ति॒रिति॑ य॒ज्ञ-प॑तिः । वा॒ । य॒ज्ञम् ।

दु॒हे । 3.2.7.2-3

Either the sacrifice [2] milks the lord of the sacrifice, or the lord of the sacrifice milks the sacrifice.

अ॒न्ये । वा॒ । वै । नि॒धिमि॑ति॒ नि-धि॑म् । अ॒गुप्त॑म् । वि॒न्दन्ति॑ । न । वा॒ । प्र॑ति । प्रे॑ति । ज्ञा॒नाति॑ ।

5.6.6.2

Now a treasure unguarded others find, or he cannot recollect where it is;

सः । वा॒ । अ॒न्यम् । जि॒नीया॑त् । तम् । वा॒ । अ॒न्यः । जि॒नीया॑त् । 6.1.6.7

he would either overcome his foe or his foe him.

anya-anya

अ॒त्त॒र्वेदी॑त्य॒न्तः-वे॒दि । अ॒न्यः । पादः॑ । भ॒वति॑ । ब॒हिर्वे॑दीति॒ बहिः-वे॒दि । अ॒न्यः । 2.5.11.2

One foot should be within the sacrificial altar, the other outside;

विमु॑क्त॒ इति॑ वि-मु॒क्तः । अ॒न्यः । अ॒न॒ङ्गान् । भ॒वति॑ । अवि॑मु॒क्त॒ इत्यवि॑-मु॒क्तः । अ॒न्यः । 6.2.1.1

One ox is unyoked, one ox is not unyoked;

समि॑ति । [70] अ॒न्याः । य॒न्ति॑ । उपे॑ति । य॒न्ति॑ । अ॒न्याः । 2.5.12.1-2

Some [1] meet, some go up,

Verse 14.2

savyo na yajño vasvī ca dvir ni nānāyatanānṛṇam ||

The verb placed before savyaḥ, na yajñ(am), vasvī ca, dvir ni, nānāyatana and anṛṇam is accented.

savyaḥ

द॒क्षि॑णः । यु॒क्तः । भ॒वति॑ । स॒व्यः । अ॒यु॑क्तः । 3.4.10.4

The right (animal) is yoked, the left not yoked,

na yajñam

न । अ॒न्धः । अ॒ध्व॒र्युः । भ॒वति॑ । न । य॒ज्ञम् । र॒क्षा॒सि॑ । घ्न॒न्ति॑ । 5.1.3.2; 6.2.9.3

the Adhvaryu does not become blind, the Raksases do not injure the sacrifice.

vasvī ca

अ॒स्यु॒र्वी चा॒सि व॒स्वी चा॒सि 1.1.9.3

उ॒र्वी । च॒ । अ॒सि॑ ! । व॒स्वी । च॒ । अ॒सि॑ । 1.1.9.3

Thou art broad, and wealthy art thou.

dvir ni

द्वि॒र्जु॒होति॑ । द्वि॒र्नि॒मार्ष्टि॑ । TB 2.1.4.5; 2.3.7.4

nānāyatana

न प्र॒मायु॑को भ॒वति॑ । ना॒नाय॑तनः । TB 1.6.8.8

anṛṇam

पि॒तृ॒णाम॑नृ॒णो भ॒वति॑ तदे॒व त॒स्यानृ॑ण॒न्तस्मात् TA 6.63.1 (=10.79.1)

Verse 15.1

yavam̐ saudāsān! abhordhvo rathacakraṁ parāsu ca |

The verb placed before yavam, abhi saudāsān, rathacakra and parāsu is accented.

yavam

स र॒स॒महं॑ व॒स॒न्ताय॑ प्राय॑च्छत् [37] 7.2.10.1

सः । र॒स॒म् । अ॒हं । व॒स॒न्ताय॑ । प्रेति॑ । अ॒य॑च्छत् ! । [37] 1 । य॒वम् । ग्री॒ष्माय॑ । ओष॑धीः ।

व॒ष्पाभ्यः॑ । ब्री॒हीन् । श॒रदे॑ । मा॒ष॒ति॒ला॒वि॒ति॑ मा॒ष॒ति॒लो । हे॒म॒न्त॒शि॒शि॒राभ्या॑मि॒ति॑ हे॒म॒न्त॒शि॒शि॒राभ्या॑म्

7.2.10.1-2

He gave to the spring the sap [1], to the hot season barley, to the rains plants, to autumn rice, beans and sesamum to winter and the cool season.

Note: mentioned in 2.2

abhi saudāsān

ततः॑ । वै । सः । अ॒वि॒न्दत॑ । प्र॒जामि॑ति॒ प्र॒जाम् । अ॒भी॒ति॑ । सौ॒दा॒सान् । अ॒भ॒वत् । 7.4.7.1

Then indeed did he win offspring and defeated the Saudasas.

। 2 । विन्देयं । प्रजामिति प्र-जाम् । अभीति । सौदासान् । भवेयम् । इति । 7.4.7.1

'May I win offspring, and defeat the Saudasas.'

rathacakram

प्रेति । एव । जातान् । भ्रातृव्यान् । नुदते । प्रतीति । जनिष्यमाणान् । 3 । रथचक्रचितमिति रथचक्र-

चितम् । चिन्वीत् । भ्रातृव्यवानिति भ्रातृव्य-वान् । 5.4.11.2

verily he repels the foes he has and those he will have. He should pile in the form of a chariot wheel, who has foes;

parāsu

ततः । देवाः । अभवन् । परेति । असुराः । 1.7.3.3

then the gods prospered, the Asuras were defeated;

Verse 15.2

sambaddhaś cāntasāmnidhye tulyayor ādir uccavān ||

If two clauses are connected and the verb of the first clause is omitted in the second clause then the verb of the first clause is accented. In the case that two verbs which are the same are placed one after the other the second verb is accented. Otherwise when they are not placed one after the other the first verb is accented.

पृष्ठैः । एव । अमुष्मिन् । लोके । ऋधुवन्ति । त्र्यहाभ्यामिति त्रि-अहाभ्याम् । अस्मिन् । लोके । 7.3.5.2

by the Prṣṭhas they prosper in yonder world and by the Tryahas in this world.

*पृष्ठैः । आदित्याः । अमुष्मिन् । लोके । आर्धुवन् । त्र्यहाभ्यामिति त्रि-अहाभ्याम् । अस्मिन् । [11] 1 ।

लोके । पशवः । 7.3.5.1-2

By means of the Prṣṭhas the Adityas prospered in yonder world, the cattle in this world by the Tryahas

यः । कामयेत । प्रेति । जातान् । भ्रातृव्यान् । नुदेयं । प्रतीति । जनिष्यमाणान् । इति । प्रेति । एव ।

जातान् । भ्रातृव्यान् । नुदते । प्रतीति । जनिष्यमाणान् । 5.4.11.2

He should pile in triangle form on both sides, who desires, 'May I repel the foes I have and those I shall have'; verily he repels the foes he has and those he will have.

सर्वम् । पाप्मानम् । [47] 1 । तरति । तरति । ब्रह्महृत्यामिति ब्रह्म-हृत्याम् । यः । अश्वमेधेनेत्यश्व-मेधेन

। यजते 5.3.12.3

all evil [1] he overcomes, he overcomes Brahman-slaying who sacrifices with the horse sacrifice,

असौ । यः । अवसर्पतीत्यव-सर्पति । नीलं ग्रीव इति नील-ग्रीवः । विलोहित इति वि-लोहितः ॥ उत । एनम् । गोपा
इति गो-पाः । अदृशन् । अदृशन् । उदहार्य इत्युद-हार्यः ॥ उत । एनम् । विश्वा । भूतानि । 4.5.1.3

He who creepeth away, Blue-necked and ruddy, Him the cowherds have seen, Have seen the
bearers of water And him all creatures;

यस्य । एवम् । विदुषः । अन्वाहार्य इत्यनु-आहार्यः । आहियत् इत्या-हियते । भवति । आत्मना । परेति
। अस्य । भ्रातृव्यः । भवति 1.7.3.3

he who knowing thus brings the Anvaharya prospers himself, his foe is defeated.

यत् । देवानाम् । कर्म । आसीत् । आर्ध्यत् । तत् । 5 । यत् । असुराणाम् । न । तत् । आर्ध्यत् ।
3.4.6.1

the rite of the gods succeeded, that of the Asuras did not succeed.

ब्रह्मणा । एव । आत्मानम् । उद्ब्रह्मतीत्युत्-गृह्णाति । ब्रह्मणा । भ्रातृव्यम् । नीति । गृह्णाति ॥ 5.4.6.6
verily with holy power he elevates himself, with holy power he depresses his foe.

Verse 16.1

mayati vaṣaṭ strṇute ṛtīṣo rundha eva ca |

In gamayati vaṣaṭ, strṇute ṛtīyena and avāśīṣo rundhe the verb is accented.

mayati vaṣaṭ

प्रेति । एव । एनम् । पुरोनुवाक्येति पुरः-अनुवाक्यया । आह । 9 । प्रेति । नयति । याज्यया । 10 ।

गमयति । वषट्कारेणेति वषट्-कारेण 2.6.2.5

He proclaims him with the Puronavakya, leads him forward with the Yajya, and makes him go
with the Vashat call.

strṇute ṛtī

प्रथमेन । [15] 1 । यच्छति । प्रेति । हरति । द्वितीयेन । स्तृणुते । तृतीयेन 6.5.5.2

with the first [1] he raises it aloft, with the second he hurls it; with the third he lays (him) low.

iṣo rundhe

अवाशिषो रुन्धे TA 5.1.7

Verse 16.2

yunakti prajāpāsy-astu-pāhyādi yajurādi cet ||

In yunakti prajāpa the verb yunakti is accented. The verbs asi, astu, pāhi etc. at the beginning of a yajus or sentence are accented.

yunakti prajāpa

प्र॒जाप॑ति॒नेति॑ प्र॒जा-प॑ति॒ना । ए॒व । ए॒नम् । यु॒नक्ति॑ । प्र॒जाप॑ति॒नेति॑ प्र॒जा-प॑ति॒ना । वी॑ति । मु॒ञ्चति॑ ।

1.7.6.6

verily by Prajapati he yokes him, by Prajapati he lets him free, for support.

asi

अ॒सि॑ । य॒मः । अ॒सि॑ । आ॒दि॒त्यः । अ॒र्व॒न् । अ॒सि॑ । त्रि॒तः । गु॒ह्ये॑न । व्र॒तेन॑ ॥ अ॒सि॑ । सोमे॑न ।

स॒मया॑ । वि॒पृ॒क्त इति॑ वि॒पृ॒क्तः । 4.6.7.1

Thou art Yama, O steed, thou art Aditya; Thou art Trita by secret ordinance; Thou art entirely separated from Soma

astu

तौ । य॒मः । न्या॑गच्छ॒दिति॑ नि॒-आ॑गच्छत् । 4 । तौ । अ॒ब्र॒वीत् । 5 । अ॒स्तु॑ । मे॒ । अ॒त्र । अ॒पीति॑ ।

इति॑ । 6 । अ॒स्तु॑ । ही॑(३) । इति॑ । अ॒ब्रू॒ताम् । 7.1.6.1

Yama approached them and said to them, 'May I have a share too in it.' They said to him, 'Be it so.'

pāhi

ताः । वि॒ष्णो॑ इति॑ । पा॒हि॑ । 10T । पा॒हि॑ । य॒ज्ञम् । पा॒हि॑ । य॒ज्ञप॑ति॒मिति॑ य॒ज्ञ-प॑तिम् । पा॒हि॑ । माम् ।

य॒ज्ञ॒निय॑मिति॑ य॒ज्ञ-निय॑म् ॥ 1.1.11.2

Protect them, O Visnu. Protect the sacrifice, protect the lord of the sacrifice, protect me that conduct the sacrifice.

पा॒हि॑ । मा॒ । अ॒ग्ने॑ । दु॒श्च॑रि॒ता॒दिति॑ दुः॒च॒रि॒तात् । ए॒ति॑ । मा॒ । सु॒च॑रि॒त इति॑ सु॒च॒रि॒ते । भ॒ज ॥ 1.1.12.1

Guard me, O Agni, from misfortune, place me in good fortune.

ādi yajurādi

आ॒हुः॑ । ते॒ । त्री॑णि । दि॒वि । ब॒न्ध॑नानि ॥ 2D । त्री॑णि । ते॒ । आ॒हुः॑ । दि॒वि । ब॒न्ध॑नानि । 4.6.7.2

They say, three are thy bonds in the sky. Three, they say, are thy bonds in the sky.

Verse 17.1

na ghnī ny ṛṣabham dvedve 'dhaḥ kriyā cānyaśrutīṅgyabhāk |

The next verb after ghnī, nī, ṛṣabham, dvedve and the word anya at the end of a compound is unaccented.

Note: from 17.1 – 22.2 exceptions are mentioned; na means that the verb is not accented (in the Padapāṭha all syllables of the verb are anudātta).

ghnī

1 । यत् । कर्णगृहीतेति कर्ण-गृहीता । वार्त्रघ्नीति वार्त्र-घ्नी । स्यात् । 2 । सः । वा । अन्यम् । जिनीयात् । तम् । वा । अन्यः । जिनीयात् । 6.1.7.6

If she were held by the ears, she would belong to Vrtrahan, and the sacrificer would oppress another, or another would oppress him.

ṇī

यत् । अबद्धा । स्यात् । अयंता । स्यात् । 11 । यत् । पदिबद्धेति पदि-बद्धा । अनुस्तरणीत्यनु-स्तरणी । स्यात् । 12 । प्रमायुक इति प्र-मायुकः । यजमानः । स्यात् । 6.1.7.5

If (the cow) were not bound, she would be unrestrained; if she were bound by the foot, she would be the funeral cow, and the sacrificer would be likely to perish.

rṣabham

पशवः । वै । एते । यत् । इष्टकाः । चित्याश्चित्यामिति चित्याम्-चित्याम् । ऋषभम् । उपेति । दधाति । 5.7.2.1

The bricks are cattle, in each layer he puts down a bull (brick);

dvedve

यत् । सह । सर्वाणि । मानुषाणि । 4 । द्वे द्वे इति द्वे-द्वे । समिति । भरति । याज्यानुवाकयोरिति याज्या-अनुवाकयोः । एव । रूपम् । करोति । 1.6.8.2

(If he were to collect them one by one, they would have the Pitrs as their divinity;) if all together, (they would have) men as their divinity. He collects them in pairs, and so he makes the form of the Yajya and the Anuvakya.

anyaśrutīṅgyabhāk

अन्यदन्यदित्यन्यत्-अन्यत् । सामं । भवति । 7.5.4.1

There are different Samans;

Verse 17.2

yathā manur manuṣyāś ca yo dayājī sa yo yathā ||

The next verb after yathā manuḥ, manuṣyāḥ, yo da(rśapūrṇamāsa)yājī sa and yo yathā is unaccented.

yathā manuḥ

यथा । इन्द्रः । देवानाम् । यथा । मनुः । मनुष्याणाम् । एवम् । भवति । यः । एवम् । विद्वान् । एतया
। इष्ट्या । यजते । 7.5.15.3

As Indra among the gods, as Manu among men, becomes he who knowing thus sacrifices with this sacrifice.

manuṣyāḥ

यथा । वै । मनुष्याः । एवम् । देवाः । अग्रे । आसन् 7.4.2.1

As are men, so were the gods in the beginning.

yo dayājī sa

एषः । वै । हविर्धानीति हविः-धानी । यः । दक्षपूर्णमासयाजीति दक्षपूर्णमास-याजी । 5 ।

सायम्प्रातरिति सायम्-प्रातः । अग्निहोत्रमित्यग्नि-होत्रम् । जुहोति 2.5.6.3

He who offers the new and the full moon sacrifices possesses an oblation holder. He offers the Agnihotra morn and evening,

Note: dayājī is the abbreviation of darśapūrṇamāsayājī

yo yathā

यः । वै । अयथादेवमित्ययथा-देवतम् । अग्निम् । चिनुते । एति । देवताभ्यः । वृश्चते । पापीयान् ।

भवति । 2 । यः । यथादेवमिति यथा-देवतम् । न । देवताभ्यः । एति । वृश्चते । वसीयान् । भवति ।

5.7.1.1

'He who piles the fire without regard to the deity falls a victim to the deities; he becomes poorer; he who (piles it) according to the deity does not fall a victim to the deities; he becomes richer.

Verse 18

śīrṣṇādīdhruva ūṣāś cānvañcāv ājyaṁ purīṣa ca |
aṅgāreṣ vāruṇo veṇor! ajā vediḥ paraṁ ca yat ||

The verbs after śīrṣṇā, the first dhruva, ūṣāś, anvañcau, ājyam, purīṣa, aṅgāreṣ, vāruṇaḥ, veṇor, ajā and vediḥ placed (all) after yat are unaccented.

yat + śīrṣṇā

यत् । हस्तेन । प्रमीवेदिति प्र-मीवेत् । वेपनः । स्यात् । यत् । शीर्ष्णा । शीर्ष्यक्तिमानिति शीर्ष्यक्ति-मान्

। स्यात् 2.6.9.2

If he were to instigate him with his hand, he would shiver; if with his head, he would have a headache;

yat + dhruva (ādi)

आयुः॑ । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञस्य॑ । यत् । ध्रुवः॑ । 2 । उत्त॒म इत्यु॑त्-त॒मः । ग्रहा॑णाम् । गृह्य॑ते । तस्मात् ।

आयुः॑ । प्रा॒णाना॑मिति॑ प्र-अ॒नानाम् । उत्त॒ममित्यु॑त्-त॒मम् 6.5.2.1

The Dhruva (cup) is the life of the sacrifice; it is drawn the last of the cups; therefore life is the last of the breaths.

(यत् । ध्रुवः॑ । उत्त॒रत॑ इत्यु॑त्-त॒रतः । सा॒द्यते॑ । धृत्यै॑ । 8 । आयुः॑ । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञस्य॑ । यत् । ध्रुवः॑ । आ॒त्मा । होता॑ । 6.5.2.2)

in that the Dhruva is set down from above, (it serves) for firmness. The Dhruva is the life of the sacrifice, the Hotr is the body;

yat + ūṣāḥ

पुष्टिः॑ । वै । ए॒षा । प्र॒जन॑न॒मिति॑ प्र-ज॒न॑नम् । यत् । ऊ॒षाः । 11 । पु॒ष्ट्याम् । ए॒व । प्र॒जन॑न॒ इति॑ प्र-ज॒न॑ने । अ॒ग्निम् । चि॒नुते॑ । 12 । अथो॑ इति॑ । स॒ज्ज्ञान॑ इति॑ स॒म्-ज्ञाने॑ । ए॒व 5.2.3.2

salt is the nourishment and the propagating; verily he piles the fire in nourishment, in propagation, and also in concord;

yat + anvañcau

जा॒मि । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञस्य॑ । क्रि॒यते॑ । यत् । अ॒न्व॒धौ । पुरो॒डाशो॑ । 4 । उ॒पा॒शु॒याज॑मित्यु॑पा॒शु-या॒जम् । अ॒न्तरा॑ । य॒जति॑ । अजा॑मि॒बायेत्य॑जा॒मि-बा॒य । अथो॑ इति॑ । मि॒थुन॒बायेति॑ मि॒थुन-बा॒य ।

2.6.6.4

There is sameness in the sacrifice, in that there are two sacrificial cakes (offered) in order. Between them he offers the silent sacrifice, to break the sameness and to make a pair.

yat + ājyam

तम् । दे॒वाः । अ॒बुव॑न् । ए॒षः । वाव॑ । य॒ज्ञः । यत् । आ॒ज्यम् । अपी॑ति । ए॒व । नः॑ । अत्र॑ । अ॒स्तु । इति॑ । 2.6.3.1

The gods said to him, 'The oblation is the sacrifice; let us have a share in it.'

yat + purīṣa

इ॒यम् । वै । अ॒ग्निः । वै॒श्वान॑रः । 7 । तस्य॑ । ए॒षा । चि॒तिः । यत् । पुरी॑षम् । 8 । अ॒ग्निम् । ए॒व । वै॒श्वान॑रम् । चि॒नुते॑ । 5.6.6.4

Agni Vaiçvanara is this (earth), the dust is its piling; verily he piles Agni Vaiçvanara;

yat + aṅgāreṣ

यत् । अ॒र्चिषि॑ । प्र॒वृ॒ज्यादिति॑ प्र॒वृ॒ज्यात् । भू॒तम् । अवे॑ति । रु॒न्धी॒त । 6 । यत् । अ॒ङ्गिरे॑षु । भ॒विष्य॑त् ।

7 । अ॒ङ्गिरे॑षु । प्रेति॑ । वृ॒ण॒क्ति । 5.1.9.2

If he were to heat it on the flame, he would win what has been, if on the embers, what is to be; he heats it on the embers;

yat + vāruṇaḥ

यत् । मै॒त्रः । भव॑ति । मि॒त्रेण॑ । ए॒व । अ॒स्मै । वरु॑णम् । श॒म॒यति॑ । 5 । यत् । वा॒रु॒णः । सा॒ख्यादि॑ति

स-अ॒ख्यात् । ए॒व । ए॒नम् । व॒रु॒णपा॒शादि॑ति वरु॒ण-पा॒शात् । मु॒ञ्च॑ति । 2.1.9.3

in that one is offered to Mitra, by means of Mitra he appeases Varuna for him; in that one is offered to Varuna, straightway he sets him free from Varuna's noose;

yat + veṇoh

सः । ए॒ताम् । ऊ॒तिम् । अ॒नु॑ । स॒मिति॑ । अ॒च॒रत् । यत् । वे॒णोः । सु॒षि॒रम् । 11 । सु॒षि॒रा । अ॒भिः ।

भ॒व॑ति । स॒यो॒नि॒न्वाये॑ति स॒यो॒नि॒न्वाय॑ 5.1.1.4

he resorted to the hole which is formed by the perforation of the reed; the spade is perforated to make it his birthplace;

yat + ajā

रस॑वा॒निति॑ रस॑-वा॒न् । ए॒व । भ॒व॑ति । अ॒ज॒ख्यी॑र इत्य॑ज॒-ख्यी॑रे । भ॒व॑ति । 2 । आ॒ग्ने॒यी । वै । ए॒षा ।

यत् । अ॒जा । 3 । सा॒ख्यादि॑ति स-अ॒ख्यात् । ए॒व । रस॑म् । अवे॑ति । रु॒द्धे । 2.2.4.5

he becomes possessed of sap. It is cooked in goat's milk; the she-goat is connected with Agni; verily straightway he wins sap.

yat + vediḥ

ऋ॒क्षा । वै । ए॒षा । अ॒लो॒मका॑ । अ॒मे॒ध्या । यत् । वेदि॑ः । 9 । मे॒ध्याम् । ए॒व । ए॒नाम् । क॒रो॒ति ।

2.6.5.1

the altar was rough, hairless, and impure; verily he makes it pure.

Verse 19

upahyātmano devānām suvargāśvāc ca cakṣuṣī |
rudro mṛṇmayam ūrdhvo! hi nīcam dadhāti kevalam ||

The verbs after upa, ātmanaḥ, devānām, suvarga, āśvāt, cakṣuṣī, rudraḥ and mṛṇmayam (all) placed after hi are unaccented. If (yathā, yāvat etc. are) anudātta then the following verb is unaccented. If not compounded dadhāti is unaccented.

hi + upa

आत्मानम् । एव । उपेति । ह्वयते । 7 । आत्मा । हि । उपहूतानामित्युप-हूतानाम् । वसिष्ठः । 8 ।

इडाम् । उपेति । ह्वयते । 2.6.7.3

verily he invokes the self, for the self is the best of those invoked. He invokes food.

hy ātmanah

सन्त॒रामि॑ति॒ सम्-त॒राम् । मेख॑लाम् । स॒माय॑च्छत॒ इति॑ सम्-आय॑च्छते । 7 । प्र॒जेति॑ प्र-जा । हि ।

आत्मनः॑ । अन्त॑र॒तरे॑त्यन्त॑र-त॒रा । 8 । त॒प्तव॑रत॒ इति॑ त॒प्त-व॑रतः । भवति॑ । 6.2.2.7

The girdle he makes tighter; for his offspring are closer to him than himself. He drinks warm milk.

hi + devānām

तस्मात् । स॒दृशी॑नाम् । रात्री॑णाम् । अ॒मावा॑स्या॒यामित्य॑मा-वा॒स्यायाम् । च । पौ॒र्णमा॑स्यामि॒ति पौ॑र्ण-मा॒स्याम्

। च । दे॒वाः । इ॒ज्यन्ते॑ । 3 । ए॒ते इति॑ । हि । दे॒वानाम् । भा॒ग॒धे इति॑ भाग-धे । 4 । भा॒ग॒धा इति॑

भाग-धाः । अ॒स्मे । म॒नुष्याः । भ॒वन्ति॑ । यः । ए॒वम् । वेद॑ । 2.5.6.6

Therefore of the series of nights it is on the new and the full moon night that the gods are sacrificed to; for they are the appointers of portions for the gods. Men appoint portions to him who knows thus.

hi + suvarga

उ॒परि॑ । इ॒व । प्रेति॑ । ह॒रति॑ । [26] 1 । उ॒परि॑ । इ॒व । हि । सु॒वर्ग॑ इति॑ सुवः-गः । लो॒कः । 2 ।

नीति॑ । यच्छति॑ । 2.5.6.4

He pushes it upwards as it were [3], for the world of heaven is upwards as it were. He depresses it;

पा॒पव॑स्य॒समि॑ति॒ पाप॑-व॒स्य॒सम् । वै । ए॒तत् । क्रि॒यते॑ । यत् । श्रेय॑सा । च । पापी॑यसा । च । स॒मा॒नम्

। कर्म॑ । कुर्वन्ति॑ । 12 । पापी॑यान् । [6] 1 । हि । अ॒श्वात् । गर्द॑भः । 2 । अ॒श्वम् । पूर्वम् । नय॑न्ति ।

पा॒पव॑स्य॒सस्ये॑ति॒ पाप॑-व॒स्य॒सस्य॑ 5.1.2.3

Now confusion occurs in that they perform the same thing with a better and worse (instrument), for the ass is worse than the horse [2]; they lead the horse in front to avoid confusion;

hi + cakṣuṣī

द्विः । जु॒होति॑ । द्वे इति॑ । हि । च॒खु॑षी इति॑ । 4 । स॒मा॒न्या । जु॒होति॑ । स॒मा॒नम् । हि । च॒खुः ।

समृ॑द्धा इति॑ सम्-ऋ॒द्धे 5.5.3.3

twice he offers, for there are two eyes; he offers with the same verse, for sight is the same, for prosperity.

hi + rudrah

स॒कृ॒त्स॑कृ॒दिति॑ स॒कृ॒त्-स॒कृ॒त् । अ॒वेति॑ । द॒ति । स॒कृ॒त् । इ॒व । हि । रु॒द्रः । 6 । उ॒त्तरा॑र्धादित्यु॒त्तर-
अ॒र्धात् । अ॒वेति॑ । द॒ति । ए॒षा । वै । रु॒द्रस्य॑ ॥ [34] 1 । दिक् । 2.6.6.5

He cuts off one in each case, for Rudra is one as it were. He cuts off from the north part, for this is Rudra's [5] quarter;

hi + mṛnmayam

दा॒रुपा॒त्रेणेति॑ दा॒रु-पा॒त्रेण॑ । जु॒होति॑ । 7 । न । हि । मृ॒न्मय॑मिति॑ मृ॒त्-मय॑म् । आ॒हुति॑मित्या॒हुति॑म् ।
आ॒न॒शे । 8 । औ॒दुम्बर॑म् । 1 । भ॒वति॑ । ऊ॒र्क् । वै । उ॒दुम्बरः॑ । 2.5.4.3

He offers with a wooden vessel, for an earthenware one does not hold the offering. It is of Udumbara wood [3] the Udumbara is strength

Note: आ॒न॒शे, the perfect of root aś, is the next verb after hi. It is accented. Could it be that the author of Yohiprāpti did not recognize आ॒न॒शे as a verb and considered भ॒वति॑ as the next verb after hi?

nīcam

छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः-भिः॑ । ए॒व । इ॒मान् । लो॒कान् । य॒थापूर्व॑मिति॑ यथा॒-पूर्व॑म् । अ॒भीति॑ । ज॒यति॑ ॥
1.7.5.4
verily by the metres he wins these worlds in order.

Note: yathā is nīca => no effect on the following verb

या॒व॒त्सू॑तमिति॑ यावत्-सू॒तम् । स॒मिति॑ । व॒पति॑ । 5 । प॒शून् । ए॒व । अ॒वेति॑ । रु॒द्धे । 6.1.8.4 (yāvat
is nīca => no effect)
he pours (the dust of the footprint) so far as it is mixed with the ghee; verily he wins cattle.

Note: yāvat is nīca => no effect on the following verb

dadhāti kevalam

तेषु॑ । वै । ए॒षः । सोम॑म् । द॒धाति॑ । यः । य॒जते॑ । 6 । तस्मा॑त् । ए॒वम् । आ॒ह ॥ 6.1.11.4
he places the Soma in them, who sacrifices; therefore he says thus.

Note: Does it mean that dadhāti is always unaccented if un compounded?

Verse 20

cityām anyām ca nānyām ca purastād anyām yadītaram | (anyā yadītaram ?)
ghāryārabhyāpi tanmadhye tacchabde 'nīcake sthite ||

The verbs after cityām anyām, nānyām, purastād anyāḥ, yadītaram, ghārya, and the word ārabhya are unaccented. The verb is unaccented, if the accented word tad is placed in the middle between the word yad (etc.) and the verb.

cityām anyām

यः । सि॒क्त॒रे॒ता इति॑ सि॒क्त॒रे॒ताः । स्यात् । प्र॒थ॒मा॒याम् । तस्य॑ । चि॒त्याम् । अ॒न्याम् । उपेति॑ । द॒ध्यात् ।

उ॒त्त॒मा॒यामि॒त्युत्-त॒मा॒याम् । अ॒न्याम् । रे॒तः । ए॒व । अ॒स्य । सि॒क्तम् । आ॒भ्याम् । उ॒भ॒यतः॑ । परीति॑ ।

गृ॒ह्णा॒ति । 5.5.4.2

if a man have poured his seed, he should put one in the first layer for him and one in the last; verily he encloses by the two (worlds) the seed he has impregnated.

nānyām

तस्मात् । प्रा॒ण इति॑ प्र-अ॒नः । च॒ । आयुः॑ । च॒ । प्रा॒णाना॒मिति॑ प्र-अ॒नानाम् । उ॒त्त॒मा॒वित्यु॒त्-त॒मौ । 6 ।

न । अ॒न्याम् । उ॒त्तरा॒मि॒त्युत्-त॒राम् । इष्ट॑काम् । उपेति॑ । द॒ध्यात् । । 7 । यत् । अ॒न्याम् ।

उ॒त्तरा॒मि॒त्युत्-त॒राम् । इष्ट॑काम् । उ॒प॒द॒ध्यादि॒त्युप-द॒ध्यात् । प॒शूनाम् । [33] 1 । च॒ । यज॑मानस्य । च॒

। प्रा॒णमिति॑ प्र-अ॒नम् । च॒ । आयुः॑ । च॒ । अपीति॑ । द॒ध्यात् । 5.3.7.3

therefore are breath and life the highest of the breaths. No brick higher (than these) should he put down; if he were to put another brick higher, he would obstruct the breath and life of cattle [3] and of the sacrificer;

यत् । उ॒प॒स॒द इत्यु॒प-स॒दः । उ॒प॒स॒दन्त॒ इत्यु॒प-स॒दन्ते । भ्रातृ॑व्यपराणुत्या इति॑ भ्रातृ॑व्य-प॒राणु॒त्ये । 6 । न

। अ॒न्याम् । आहु॑तिमित्या-हु॒तिम् । पुर॑स्तात् । जुहु॑यात् । 7 । यत् । अ॒न्याम् । आहु॑तिमित्या-हु॒तिम् ।

पुर॑स्तात् । जुहु॑यात् । [16] 1 । अ॒न्यत् । मुखम् । कुर्या॑त् । 6.2.3.2

The observance of the Upasads is for the driving away of foes. One should not offer another libation in front; if he were to offer another libation in front [2], he would make something else the beginning.

purastād anyām (anyāḥ?)

पुर॑स्तात् । अ॒न्याः । प्र॒तीचीः । उपेति॑ । द॒धा॒ति । प॒श्चात् । अ॒न्याः । प्रा॒चीः । 5 । तस्मात् । प्रा॒चीना॑नि

। च॒ । प्र॒तीची॑ना॒नि । च॒ । न॒ख्य॑त्राणि । एति॑ । वर्त॑न्ते ॥ 5.4.1.4

on the east he puts down some pointing west, on the west some pointing east; therefore the constellations move both west and east.

yadītaram

सोम॑विक्रयि॒न्निति॑ सोम॑-वि॒क्रयि॒न् । सोमम् । शो॒धय॑ । इति॑ । ए॒व । ब्रू॒यात् । 9 । यदि॑ । इत॑रम् । [59]

1 । यदि॑ । इत॑रम् । उ॒भये॑न । ए॒व । सोम॑वि॒क्रयि॒णमि॑ति॒ सोम॑-वि॒क्रयि॒णम् । अ॒र्पय॑ति । 2 । तस्मात् ।

सोम॑वि॒क्रयी॑ति॒ सोम॑-वि॒क्रयी॑ । ख॒षो॒धुकः॑ । 6.1.9.1-2

'O Soma-seller, purify the Soma', he should say; so whether it be the one [1] or the other '. he involves the Soma-seller in both (faults), and therefore the Soma-seller is hungry.

ghārya

* शिरः॑ । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञस्य॑ । यत् । आ॒घार॑ इत्या॒घारः॑ । आ॒त्मा । ध्रु॒वा । [67] 1 । आ॒घार॑मित्या॒-

घार॑म् । आ॒घार्ये॑त्या॒घार्य॑ । ध्रु॒वाम् । समि॑ति॒ । अ॒नक्ति॑ । 2.5.11.7-8

The sprinkling is the head of the sacrifice, the ladle is the body [7]. Having sprinkled, he anoints the ladle;

शिरः॑ । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञस्य॑ । यत् । आ॒घार॑ इत्या॒घारः॑ । आ॒त्मा । प॒शुः । आ॒घार॑मित्या॒घार॑म् ।

आ॒घार्ये॑त्या॒घार्य॑ । प॒शुम् । समि॑ति॒ । अ॒नक्ति॑ । 6.3.7.3

The libation of ghee is the head of the sacrifice, the beast is the body; having performed the libation of ghee he anoints the beast;

ārabhya api

यत् । चि॒त्रा॒पूर्ण॑मा॒स इति॑ चि॒त्रा-पूर्ण॑मा॒सः । 6 । मु॒खतः॑ । ए॒व । स॒र्व्व॒त्सर॑मि॒ति॒ सम्-व॒त्सर॑म् ।

आ॒रभ्ये॑त्या॒रभ्य॑ । दी॒र्ख्य॑न्ते । 7.4.8.2

The full moon in Citra, is the beginning of the year; verily they consecrate themselves grasping the year at the beginning.

Why api (only)?

(1 । यः । वै । श्र॒द्धामि॑ति॒ श्रत्-धाम् । अना॑र॒भ्येत्यना॑-र॒भ्य । य॒ज्ञेन॑ । य॒जते॑ । न । अ॒स्य । इ॒ष्टाय॑ ।

श्रत् । द॒धते॑ । 1.6.8.1)

He who offers sacrifice without faith, they place not faith in his sacrifice.

tanmadhye tacchabde 'nīcake sthite

यत् । अ॒न्तरि॑ख्यम् । तत् । उ॒ । मे॒ । पि॒ता । अ॒भूत् । 3.5.5.1

The atmosphere hath become my father;

यत् । सौम्यः । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म-वर्चसम् । तेन । 7 । कृष्णग्रीव इति कृष्ण-ग्रीवः । आग्नेयः । भवति

| 2.1.2.8

in that (the beast) is offered to Soma, thereby (be places) splendour. The one with a black neck is for Agni;

यत् । द्वादशकपाल इति द्वादश-कपालः । तेन । वैश्वानरात् । न । एति । 5.5.1.4

in that it is offered on twelve potsherds, therefore he does not depart from Vaiçvanara.

...

ऐन्द्रवायवस्येत्यैन्द्र-वायवस्य । वै । एतत् । आयतनमित्या-यतनम् । यत् । चतुर्थम् । अहः । 6 ।

तस्मिन् । आग्रयणः । गृह्यते । 7.2.8.6

The fourth day is the abode of (the cup) for Indra and Vayu, the Agrayana is drawn on this (day)

Why it is said that the word tad should be accented (anīcake)?

(यः । एवम् । विद्वान् । जरतीम् । मूर्खाम् । तज्जघन्यामिति तत्-जघन्याम् । अनुस्तरणीमित्यनु-स्तरणीम् । कुरुते ! । त्रयस्त्रिंशदिति त्रयः-त्रिंशत् । च । एव । अस्य । त्रीणि । च । शतानि । सा ।

अमुष्मिन् । लोके । भवति । 7.1.6.4)

If a man knowing thus offers a cow that is aged, stupid, utterly bad, as the funeral cow, she becomes for him in yonder world three hundred and thirty-three.

Verse 21.1

sāṃkhyāśabde 'py anedante sām̐nidhyam̐ naikamaṣṭakam |

The next verb after a numeral word except eka and aṣṭa which is not ending in e and is placed immediately after the word yad is unaccented.

*ऐन्द्रवायवस्येत्यैन्द्र-वायवस्य । वै । एतत् । आयतनमित्या-यतनम् । यत् । चतुर्थम् । अहः । 6 ।

तस्मिन् । आग्रयणः । गृह्यते । 7.2.8.6

The fourth day is the abode of (the cup) for Indra and Vayu, the Agrayana is drawn on this (day);

* वैश्वानरम् । द्वादशकपालमिति द्वादश-कपालम् । निरिति । वपेत् । पुत्रे । जाते । 3 । यत् ।

अष्टाकपाल इत्यष्टा-कपालः । भवति । गायत्रिया । एव । एनम् । ब्रह्मवर्चसेनेति ब्रह्म-वर्चसेन । पुनाति ।

यत् । नवकपाल इति नव-कपालः । त्रिवृतेति त्रि-वृता । एव । अस्मिन् । तेजः । दधाति । यत् ।

दशकपाल इति दश-कपालः । विराजेति वि-राजा । एव । अस्मिन् । अन्नाद्यमित्यन्न-अद्यम् । दधाति ।

यत् । एकादशकपाल इत्येकादश-कपालः । त्रिष्टुभा । एव । अस्मिन् । इन्द्रियम् । दधाति । यत् ।

द्वादशकपाल इति द्वादश-कपालः । जगत्या । एव । अस्मिन् । पशून् । दधाति । 2.2.5.3

When a son is born he should offer on twelve potsherds to Vaiṣṇanara; in that there is (an offering) on eightpotsherds, he purifies him with the Gayatri, with splendour; in that there is (an offering) on nine potsherds, he bestows brilliance upon him with the Trivrt (Stoma); in that there is (an offering) on ten potsherds, he bestows proper food upon him with the Viraj; in that there is (an offering) on eleven potsherds, he bestows power upon him with the Tristubh; in that there is (an offering) on twelve potsherds, he bestows cattle upon him with the Jagati;

why it is said *not ending in e* (anedante)?

यज्ञम् । एव । तेन । दाधार । 8 । यत् । तृतीये । सव्वँत्सर इति सम्-वत्सरे । अभिजितेत्यभि-जिता ।

यजते । अभिजित्या इत्यभि-जित्यै 5.6.5.2

verily he supports by it the sacrifice. In that he sacrifices with the Abhijit in the third year, (it serves) for conquest.

यत् । चतुर्थे । अहर्न् । आग्रयणः । गृह्यते । स्वे । एव । एनम् । आयतन इत्या-यतने । गृह्णाति

7.2.8.2

in that the Agrayana is drawn on the fourth day, he draws it in its own abode;

why it is said *except eka* (anekam)?

यत् । एकस्मिन् । यूपे । द्वे इति । रश्ने इति । परिव्ययतीति परि-व्ययति । तस्मात् । एकः । द्वे इति । जाये इति । विन्दते । 6.6.4.3

In that on one post he twines round two girdles, therefore one man wins two wives;

यत् । एकमेकमित्येकम्-एकम् । सम्भरेदिति सम्-भरेत् । पितृदेवत्यानीति पितृ-देवत्यानि । स्युः । 1.6.8.2

If he were to collect them one by one, they would have the Pitrs as their divinity;

why it is said *except aṣṭa* (nāṣṭakam)?

यत् । अष्टकपाल इत्यष्टा-कपालः । भवति । गायत्रिया । एव । एनम् । ब्रह्मवर्चसेनेति ब्रह्म-वर्चसेन ।

पुनाति 2.2.5.3

in that there is (an offering) on eightpotsherds, he purifies him with the Gayatri, with splendour;

why it is said *placed immediately* (sāmnidhyam) *after the word yad*.

ये के॒शि॒नं॑ प्र॒थ॒मा॒स्स॒त्र॒मा॒स॒न्त । येभि॒राभू॑तव्यँदिद्वि॒रोच॑ते । तेभ्यो जुहोमि बहुधा घृतेन । TB 2.7.17.1

यत् । अप्रति॑रथमित्यप्रति॑-रथम् । द्वि॒तीयः॑ । होता । अ॒न्वाहेत्य॑न्-आहं । अ॒प्रति॑ । ए॒व । तेन॑ । यज॑मानः । भ्रातृ॑व्यान् । ज॒यति॑ । 5.4.6.4

In that the second Hotr recites the unassailable (hymn) the sacrificer conquers his foes therewith unassailably;

यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । च॒तु॒रा॒त्रेणेति॑ चतुः-रा॒त्रेण॑ । यज॑ते । एति॑ । अ॒स्य॑ । च॒त्वारः॑ । वी॒राः । जा॒यन्ते॑ ।

सुहो॑तेति॒ सु-हो॑ता । सू॒द्रा॒तेति॒ सु-उ॒द्रा॒ता । स्व॑ध्वर्युरिति॒ सु-अ॒ध्व॒र्युः । सु॑स॒मेय॒ इति॒ सु-स॒मेयः॑ । 7.1.8.1

He, who knowing thus offers the four-night rite, has four sons born for him, a good Hotr, a good Udgatr, a good Adhvaryu, a good councillor.

ये । ए॒वम् । वि॒द्वा॒सः॑ । त्र॒यस्त्रि॒ंश॒द॒हमि॑ति॒ त्रयस्त्रि॒ंशत्-अ॒हम् । आ॒स॒न्ते॑ । सा॒ख्यादि॑ति॒ स-अ॒ख्यात् ।

ए॒व । दे॒वताः॑ । अ॒भ्यारो॑हन्तीत्य॒भि-आ॑रोहन्ति । 7.4.5.1

Those, who knowing thus perform (the rite of) thirty-three days, mount openly upon the deities.

Exception pañca not mentioned:

गा॒य॒त्रः । वै । अ॒ग्निः । गा॒य॒त्रछ॑न्दा इति॒ गा॒य॒त्र-छ॑न्दाः । तम् । छ॒न्द॑सा । वी॒ति॑ । अ॒र्ध॒यति॑ । यत् ।

प॒ञ्च॑कपालमिति॒ प॒ञ्च-क॒पालम् । क॒रोति॑ । अ॒ष्टाक॑पाल इत्य॒ष्टा-क॒पालः । का॒र्यः॑ । 3.5.4.4

Now Agni is connected with the Gayatri and has the Gayatri as his metre; he severs him from his metre, if he offers on five potsherds; it should be made on eight potsherds;

Verse 21.2

apūrve 'pi kriyā nityam ityādy-anyayajuh-sthitam ||

A verb after yad etc. placed before iti or placed in another Yajus is unaccented.

Note: How to translate apūrve?

वै । प॒ञ्च॑वः । द्वि॒पाद् इति॑ द्वि-पादः॑ । च । चतु॑ष्पाद् इति॒ चतुः-पा॒दः । च । 6 । तान् । यत् । प्राचः॑ ।

उ॒ध्मृ॒जेदित्यु॑त्-सृ॒जेत् । रु॒द्राय॑ । अपी॑ति । द॒ध्यात् । 7 । यत् । द॒खि॒णा । पि॒तृभ्य॑ इति॒ पि॒तृ-भ्यः॑ । नीति॑

। ध्रु॒वेत् । 8 । यत् । प्र॒तीचः॑ । र॒खा॒सि॑ । ह॒न्युः । 9 । उदी॑चः । उ॒दि॒ति॑ । सृ॒जति॑ । 5.2.5.3

So many are animals, bipeds and quadrupeds; if he were to let them loose to the east, he would give them over to Rudra; if to the south, he would deliver them to the Pitrs; if to the west, the Raksases would destroy them; to the north he let them loose;

Note: The subordinate clause yat dakṣiṇā (if to the south) consists of two words only because a previous mentioned verb is not repeated. 'If to the south' means: 'if he were to let them loose to the south'. After the subordinate clause yat dakṣiṇā the main sentence begins and the verb of the main sentence is unaccented. This example 5.2.5.3 seems to be related to apūrve 'pi.

यस्य॑ । ए॒वम् । वि॒दुषः॑ । अ॒ग्निम् । दू॒तम् । वृ॒णी॒महे॑ । इति॑ । अ॒न्वाहेत्य॑नु-आह॑ । भ॒वति॑ । आ॒त्मना॑ ।
प॒रेति॑ । अ॒स्य॑ । भ्रातृ॑व्यः । भ॒वति॑ । 2.5.8.5

The man for whom, knowing thus, he repeats, 'Agni as messenger we choose', prospers himself, his enemy is defeated.

एति॑ । [16] १ । ह॒रति॑ । अ॒पाम् । वै । ए॒तत् । पृ॒ष्ठम् । यत् । पु॒ष्कर॒पर्णमि॑ति पु॒ष्कर-पर्ण॑म् । रू॒पेण॑ ।
ए॒व । ए॒नत् । एति॑ । ह॒रति॑ । 5.1.4.2

he takes the lotus leaf [1]; the lotus leaf is the back of the waters; verily with its own form he takes it.

ए॒षा । वै । प्र॒जाप॑तेरिति॑ प्र॒जा-प॑तेः । अ॒तिमो॑खिणीत्य॑ति-मो॒खिणी॑ । नाम॑ । त॒नूः । यत् । अ॒दाभ्यः॑ । २
। उप॑न॒द्धस्ये॒त्युप॑-न॒द्धस्य॑ । गृ॒ह्णा॒ति॑ । अ॒तिमु॑क्त्या॒ इत्य॑ति-मु॒क्त्यै॑ । 6.6.9.2

The Adabhya is the form of Prajapati, called the freer; he draws from (the Soma) which is tied up, for freedom;

सर्वः॑ । वै । ए॒षः । य॒ज्ञः । यत् । त्रै॒धा॒त॒वीय॑म् । ४ । का॒मा॒यका॒माये॑ति॒ का॒मा॒य-का॒मा॒य॑ । प्रेति॑ ।
यु॒ज्यते॑ । 2.4.11.2

that which has three constituents is the whole of the sacrifice; for every desire it is employed.

यस्य॑ । मु॒ख्यं॒वती॑रिति॑ मु॒ख्यं-व॒तीः । पु॒रस्ता॑त् । उ॒प॒धी॒यन्त॑ इत्यु॑प-धी॒यन्ते॑ । मु॒ख्यः । ए॒व । भ॒वति॑ । २ ।
एति॑ । अ॒स्य॑ । मु॒ख्यः । जा॒यते॑ । ३ । यस्य॑ । अ॒न्नं॒वती॑रित्य॒न्नं-व॒तीः । द॒खि॒णतः॑ । अ॒त्ति॑ । अ॒न्नम् । ४
। एति॑ । अ॒स्य॑ । अ॒न्ना॒द इत्य॑न्न-अ॒दः । जा॒यते॑ । ५ । यस्य॑ । प्र॒तिष्ठा॑वंतीरिति॑ प्र॒तिष्ठा-व॒तीः । प॒श्चात् ।
प्र॒तीति॑ । ए॒व । ति॒ष्ठति॑ । 5.3.4.6

He becomes first for whom these are placed on the east as the beginning (of the sacrifice), and his son is born to be first; he eats food for whom on the south these (are placed) rich in food, and a son is born to him to eat food; he finds support for whom these (are placed) on the west, full of support;

...

वै॒श्वान॒रम् । ऋ॒ताय॑ । जा॒तम् । अ॒ग्निम् । इति॑ । आ॒ह । 6 । वै॒श्वान॒रम् । हि॑ । दे॒वता॑ । आ॒युः । 7

| उ॒भय॑तो॒वैश्वान॒र इत्यु॑भयतः॒वैश्वान॒रः । गृ॒ह्यते॑ । 6.5.2.1

'Vaiçvanara, born for holy order', he says, for life has Vaiçvanara as its deity. It is drawn with Vaiçvanara on both sides;

गा॒यत्रि॒या । ब्रा॒ह्म॒णस्य॑ । गा॒यत्रः॑ । हि॑ । ब्रा॒ह्म॒णः । 5 । त्रि॒ष्टु॒भा । रा॒ज॒न्यस्य॑ । त्रै॒ष्टु॒भः । हि॑ । रा॒ज॒न्यः ।

6 । अ॒प्ति॒स्वत्य॑प्-सु । भ॒स्म । प्रेति॑ । वे॒श॒यति॑ । 5.2.2.4

(he puts it on) with a Gayatri for a Brahman, for the Brahman is connected with the Gayatri, with a Tristubh for a Rajanya, for the Rajanya is connected with the Tristubh. He casts the ash into the waters;

वै । अ॒ग्निः । या॒वान् । ए॒व । अ॒ग्निः । तम् । यु॒नक्ति॑ । 5.4.10.2

verily he yokes the full extent of the fire;

वज्र॑म् । वै । ए॒तम् । यज॑मानः । भ्रातृ॑व्याय । प्रेति॑ । ह॒रति॑ । यत् । म॒रु॒ब॒तीयाः॑ । उ॒दिति॑ । ए॒व ।

प्र॒थ॒मेन॑ । [15] 1 । य॒च्छति॑ । प्रेति॑ । ह॒रति॑ । द्वि॒तीये॑न । स्तृ॒णु॒ते । तृ॒तीये॑न । 6.5.5.1-2

(The cups) for the Maruts are a weapon which the sacrificer hurls at his foe; with the first [1] he raises it aloft, with the second he hurls it; with the third he lays (him) low.

अ॒भि॒च॒र॒तेत्य॑भि॒च॒र॒ता । प्र॒ति॒लो॒ममि॑ति॒ प्रति॒-लो॒मम् । हो॒त॒व्याः । प्रा॒णानि॑ति॒ प्र-अ॒नान् । ए॒व । अ॒स्य॑ ।

प्र॒तीचः॑ । प्र॒तीति॑ । यो॒ति । तम् । ततः॑ । ये॒न॑ । के॒न॑ । च॒ । स्तृ॒णु॒ते । 3.4.8.5

They should be offered in inverse order by one who is practising witchcraft; so he fastens on his breaths from in front, and then at pleasure lays him low.

Verse 22.1

na hi sa tam hi te tām hi tasya māyā hi tat tathā |

The verb after hi sa tam, hi te tām, hi tasya māyā and hi tat is accented.

hi sa tam

*इन्द्रा॑य । बा॒ । बृ॒ह॒द्व॒त् इति॑ बृ॒ह॒त्-व॒त्ते । वय॑स्व॒ते । इति॑ । आ॒ह । 3 । इन्द्रा॑य । हि॑ । सः । तम् ।

प्रेति॑ । अय॑च्छत् !! 6.5.1.3

‘To Indra thee, to him of the Brhat, the strong’, he says, for to Indra he gave it

Note: mentioned in 2.2 prāyacchat + tasmai tvā

त्रिः । निरिति । गृह्णाति । 8 । त्रिः । हि । सः । तम् । तस्मै । प्रेति । अयच्छत् ! । 6.5.1.3

Thrice he draws, for thrice he gave to him.

Note: mentioned in 2.2 prāyacchat + eṣaḥ

hi te tām

तीर्थे । स्नाति । 9 । तीर्थे । हि । ते । ताम् । प्रेति । अवैश्वयन् ! । 6.1.1.2

He bathes at a ford, for at a ford did they place (consecration and penance);

Note: mentioned in 3.2

hi tasya māyā

तम् । निर्मायमिति निःमायम् । भूतम् । अहन् । यज्ञः । हि । तस्य । माया । आसीत् । 6.5.1.2

Him when he had lost his magic power he slew, for the sacrifice was his magic power.

Note: mentioned in 4.1

hi tat

न । अस्मात् । लोकात् । स्वैतव्यमिति सु-एतव्यम् । इव । इति । आहुः । 8 । कः । हि । तत् । वेद

। यदि । अमुष्मिन् । लोके । अस्ति । वा । न । वा । इति । 9 । 6.1.1.1

‘It is not easy’, they say, ‘to go from this world; for who knows if he is in yonder world or not.’

Verse 22.2

yām te ‘gacchan tu yas tasyām yat tad yeṣām hi cātra hi ||

The verb agacchan in yām te ‘gacchan is accented. The verb after yas tasyām, yat tat and yeṣām hi is accented.

yām te ‘gacchan

प्रथते । प्रजयेति प्र-जया । पशुभिरिति पशु-भिः । ताम् । मात्राम् । आप्नोति । याम् । ते । अगच्छन् ।

यः । एवम् । विद्वान् । एतम् । अग्निम् । चिनुते ॥ 5.6.5.3

he is extended with offspring, with cattle, that measure he attains which they attained, who knowing thus piles the fire.

Note: exception to 20.2

yas tasyām

खोधुकः । भवति । यः । तस्याम् । दिशि । भवति । 5.2.5.6

hungry is he who is in that quarter.

Note: exception to 20.2

yat tat

यत् । तत् । वित्तम् । वेद्यम् । असुराणाम् । अविन्दन्त । तत् । एकम् । वेद्यै । वेदिभूमिति वेदि-भूमम्

6.2.4.3

in that they won the wealth of the Asuras which was to be won (védyam), that alone is the reason why the Veda is so called.

Note: exception to 20.2

yeṣāṁ hi

येषाम् । भागः । अस्मि । तेभ्यः । ह्य । इति । आह । 3 । येषाम् । हि । एषः । भागः । तेभ्यः ।

एनम् । गृह्णाति । 6.4.5.4

‘to those thee whose portion thou art’, he says, for he draws him for those whose portion he is.

Note: exception to 20.2

Verse 23.1

yo yakṣye yasyaivam yat tam yāvāneva ya! ity api |

The verb after yo yakṣye, yasyaivam, yat tam and yāvāneva ya is accented.

yo yakṣye

देवताभ्यः । वै । एषः । एति । वृश्चते । यः । यख्ये । इति । उक्ता । न । यजते । 2.4.11.4

He becomes a prey to the gods who having said, ‘I shall sacrifice’, does not sacrifice;

Note: exception to 21.2

yasyaivam

यस्य । एवम् । विदुषः । अदाभ्यः । गृह्यते । भवति । आत्मना । परेति । अस्य । भ्रातृव्यः । भवति ।

6.6.9.1

he, for whom knowing thus the Adabhya is drawn, prospers himself, his foe is defeated.

Note: a verb immediately placed after another verb is accented. Pāṇini 8.1.18 tiṇṇ atīṇaḥ

yat tam

यत् । तम् । दक्षिणाभिः । न । राधयेत् । अग्निम् । अस्य । वृञ्जीत । 5.6.9.3

if he should not prosper him with sacrificial gifts, he would appropriate his fire;

Note: exception to 20.2

yāvāneva ya

यावान् । ए॒व । य॒ज्ञः । तम् । अ॒न्तः । अ॒न्वारो॑ह॒तीत्य॑नु-आ॒रो॑हति । 5.4.10.2

verily he mounts at the end the whole extent of the sacrifice.

Note: In anu-ā-rohati the verb rohati is not accented. The preposition ā is accented. In the Padapāṭha the compound word anu-ā-rohati is shown as anu-ārohati. The author of Yohiprāpti seems to consider ārohati as the verb which is accented. This accented verb is an exception to verse 20: The verb is unaccented, if the accented word tad is placed in the middle between the word yad (etc.) and the verb.

Verse 23.2

tatsvarasūcanārthaṁ hi bālānām iti varṇitaḥ ||

The purpose for pointing out the accents of verbs is for teaching children. Here ends the explanation.

Appendix: Accents of Verbs in Vedic Grammar

This topic is found in:

A Vedic Grammar for students (A.A. Macdonell) pages 466-469

http://en.wikisource.org/wiki/Page:Sanskrit_Grammar_by_Whitney_p1.djvu/251 (591-598)

Aṣṭādhyāyī of Pāṇini 8.1.28-71

Summary:

1. The general rule is that the verb in a principal sentence is unaccented. Exceptions: a. The verb is accented if it begins the sentence (see verse 16.2 of Yohi-Prāpti). b. If a vocative is at the beginning of a sentence then a verb immediately following the vocative is accented. c. A verb immediately following a verb is accented if both verbs belong to the same subject (see verse 15.2).
2. The verb is always accented when it belongs to a subordinate clause introduced by the relative pronoun yad (who, which, what) and some particles like yatra, yathā, yataḥ, hi and others (see verse 7 of Yohi-Prāpti; Yohi = Yaḥ + hi)
3. A principle clause may be accented in the following cases: a. The first of two clauses, if equivalent to one introduced by ‘if’ or ‘when’ is occasionally accented. b. The first of two antithetical clauses is frequently accented, especially when the antithesis is clearly indicated by corresponding words like anya-anya, eka-eka, ca-ca, vā-vā (see verse 14.1). If the verb of two such clauses is the same, it usually appears (accented) in the first only (see verse 15.2).

Example from RV-Padapāṭha 1.164.39:

ऋचः । अक्षरैः । परमे । विऽओमन् । यस्मिन् । देवाः । अधि । विश्वे । निऽसेदुः ।
यः । तत् । न । वेद । किम् । ऋचा । क॒रिष्यति । ये । इत् । तत् । विदुः । ते । इमे । सम् ।
आसते ॥

ṛcaḥ | akṣarè | parame | vi-òman | yasmin | devāḥ | adhi | viśvé | nī-seḍuḥ |
yaḥ | tat | na | vedā | kim | ṛcā | kariṣyati | ye | it | tat | vīduḥ | te | ime | sam | āsate ||1.164.39|

1. This verse contains 2 principle sentences:

kim | ṛcā | kariṣyati |
te | ime | sam | āsate

The verbs kariṣyati and āsate are unaccented because all their vowels are marked with the anudātta only.

2. This verse contains 3 subordinate clauses which are introduced by the relative pronoun yad:

yasmin | devāḥ | adhi | viśvé | nī-seḍuḥ |
yaḥ | tat | na | vedā |
ye | it | tat | vīduḥ |

All the 3 verbs seḍuḥ, vedā and vīduḥ are accented. In Devanāgarī the udātta is not marked. The u in nī-seḍuḥ and vīduḥ has the udātta accent. In vedā the e has the udātta accent.

In the transliteration used by the indologists the udātta is shown with the acute and the independent svarita with the grave. Vowels which are not marked are anudātta. Dependent svaritas are not shown. Example from RV 1.164.39:

ṛcá akṣáre paramé vyòman yásmin devā́ adhi víśve niṣedúḥ |
yás tán ná véda kím ṛcā kariṣyati yá ít tád vīdús tá imé sám āsate ||

References

The transliterated text of Yohi-Prāpti is based on:

http://peterfffreund.com/shiksha/yohiprapti_shiksha.html
http://peterfffreund.com/shiksha/yohiprapti_shiksha.pdf

Padapāṭha of the Taittirīya Saṁhitā

<http://www.parankusa.org/KrYajurBrowse.aspx>

English translation of the Taittirīya Saṁhitā

<http://www.sanskritweb.net/yajurveda/keith.pdf>

The commentary shown above is based on the commentary Yohi-Bhāṣya
http://peterfffreund.com/shiksha/Yohi_Bhashya.html
http://peterfffreund.com/shiksha/yohi_bhashya.pdf

*Examples not mentioned in Yohi-Bhāṣya are marked with * at the beginning. Counter examples are shown surrounded by parentheses.*

A transliterated searchable file of the entire Taittirīya Samhitā is downloadable on
<http://www.sanskritweb.net> as [ts-find.pdf](#)

Śikṣās and Vedalakṣaṇa texts:
http://vedicreserve.mum.edu/shiksha/shiksha_vedicreserve.html
<https://sites.google.com/view/vedalakshana>

Last updated by [Detlef Eichler](#) 7 December 2014